A° 1863. WOENSDAG 1 Julij. N° 155

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is per drie maanden ƒ 6 voor Rotterdam, en ƒ 7 franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

BUREAU: Hoogstraat, Wijk 10, N.° 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels .... ƒ 1.—
Iedere regel meer .... - 0.20
Andere Advertentien per regel .... - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL

EEN GEWIGTIGE DAG.

De slavernij in de kolonie Suriname is opgeheven op den 1 Julij 1863.

De slavernij in de kolonie Curaçao en onderhoorigheden is opgeheven op den 1 Julij 1863.

Art. 1 der wetten van 8 Augustus 1862, Stbl. n.° 164 en 165.

Met den dag van heden is voor onze West-Indische bezittingen een nieuw en hoogst gewigtig tijdperk aangebroken. Eene instelling, voortgesproten uit het door de natuur en de godsdienst gewraakt beginsel, dat de eene mensch eigendomsregten zou kunnen en mogen uitoefenen over den anderen, en op valsche gronden van Staats- en eigenbelang nog lang gehandhaafd, nadat de publieke opinie daarover den staf had gebroken, is heden ten grave gedaald om niet meer te verrijzen. Eene smet, die veel te lang aan de eer des Vaderlands heeft gekleefd, is met de opheffing der slavernij voor goed uitgewischt, en Nederland, dat binnen zijne eigene grenzen de vlag der vrijheid steeds zoo fier heeft weten omhoog te houden, zal zich niet langer hebben te verwijten, dat buiten zijne grenzen, doch onder zijn oog en met zijne toestemming, de allereerste eischen der vrijheid op barbaarsche wijze worden vertreden en verkracht.

Is dan ook de dag van heden niet een dag, zóó belangrijk als er slechts weinige zijn in het leven van een Volk? Of beteekent het niets, wanneer de ketenen afvallen van duizende wezens van gelijke natuur en gelijke behoeften als wij?

Van heden af dagteekent in onze West-Indische Bezittingen eene maatschappelijke omwenteling van diep ingrijpenden aard en onafzienbare gevolgen. Hemelsbreed verschilt eene maatschappij, die gebouwd is en steunt op het beginsel van slavernij, van die, waarin de vrijheid van elk individu hoofdbeginsel is. En moet eene zoodanige slavenmaatschappij tot eene vrije worden vervormd, dan kan het niet anders of tallooze hinderpalen moeten zich voordoen, waarvan meer dan een noch door goede wetten, noch door krachtig toezigt, maar alleen door verloop van tijd kan worden uit den weg geruimd. Waar twee rassen tegenover elkander zijn, waarvan het een gewoon is geweest eeuwen lang te heerschen en het andere eeuwen lang te dienen; waar aan de eene zijde de herinnering levendig is aan steeds straffeloos gepleegde willekeur en aan de andere van steeds weerloos gedragen leed en doorgestaan geweld, daar ontbreekt het niet aan stof voor diepen afkeer en wederkeerige tegenwerking, zoodra onderdrukkers en onderdrukten op den voet van volkomene gelijkheid zich bevinden. Zal eene maatschappij zijn eene vrije en voor ontwikkeling vatbare, dan behooren de leden daarvan zich te beschouwen en te zijn als deelen van een zelfde geheel, dat dezelfde algemeene belangen bezit. Meer dan eens, zelfs zeer veelvuldig, hebben bij de wording onzer Europesche Staten rassen gestaan tegenover rassen, en overwinnaars tegen overwonnenen, doch geen dezer Staten heeft op den weg van den vooruitgang snelle schreden kunnen doen voor en aleer de tegenstrijdige elementen langzamerhand zamengesmolten en tot één gesloten geheel geworden waren.

Staan onze West-Indische kolonien in meer dan één opzigt moeijelijke tijden voor de deur, zoo kan dit nooit zwaar genoeg wegen om de emancipatie der slavenbevolking te betreuren. De slavernij is een kanker, die aan het ligchaam knaagt van den Staat, waar zij heerscht, en dat ligchaam uitput en vernietigt. Zeker, het wegsnijden van dien kanker is een pijnlijke zaak, doch heeft men er die pijn niet voor over, wanneer men weet zoo doende tot een normalen gezonden toestand te zullen geraken? De moeijelijke tijden zullen een einde nemen en eene betere toekomst onzer West-Indische kolonien mogelijk doen worden. Uitstel heeft in deze zaak reeds kwaad genoeg gesticht en zou bij langeren duur nog wranger vrucht hebben afgeworpen. Wilde men iets beproeven om onze kwijnende West-Indische bezittingen tot een nieuw leven op te wekken, dan moest eerst een einde worden gemaakt aan de slavernij. Dit was eene conditio sine qua non. Had dus niet het besef van regt de slaven-emancipatie geboden, het welbegrepen Staatsbelang zou het gevorderd hebben. Zóó waar is het, dat er geen maatschappij, geen toestand denkbaar is, waarin niet de heerschappij van het regt voorwaarde is van bloei en voorspoed. Hoe zou ook eene zuivere bron anders dan zuiver water kunnen geven?

ROTTERDAM 30 Junij.

In de zitting van de Eerste Kamer van heden heeft de heer van der Heim zeer breedvoerig tegen de begrooting van Kolonien gesproken, even als de heer van Nispen. De heer Huydecoper van Maarsseveen heeft kortelijk zijne stem tegen gemotiveerd. Daarop heeft de Minister van Kolonien in eene rede, die ongeveer 2½ uur geduurd heeft, zijn stelsel breedvoerig verdedigd en de sprekers, zoo wel van gisteren als van heden, beantwoord. Morgen voortzetting.

In de zitting van de Tweede Kamer van heden zijn achtervolgens aangenomen de wetsontwerpen: 1°, tot aflossing der door het Rijk gewaarborgde schuldbrieven ten laste van Oost-Indie; 2°, tot regeling van het fonds van de koopprijzen van domeinen; 3°, tot goedkeuring eener ruiling met de gemeente Amsterdam; 4°, tot verhooging van Hoofdstuk IV *A* (Justitie) der begrooting voor 1863; 5°, tot onteigening voor de verbreeding van de Muntsluis te Amsterdam; 6°, idem voor de St. Anthoniestraat te Maastricht, en 7°, tot verandering der grensscheiding tusschen de gemeenten Bergh en Gendringen. Daarna is in comité-generaal vastgesteld de huishoudelijke begrooting der Kamer voor 1864. De commissie tot de verzoekschriften heeft vele rapporten uitgebragt. Dit was o. a. het geval door den heer de Meester op een adres van 24 Nederlanders in Rusland, die de handelwijze afkeuren door de Regering in de Poolsche quaestie gevolgd, welke zij niet eervol, anti-nationaal en strijdig met het belang van den Staat beschouwen. Daar de Kamer reeds eene beslissing in deze zaak heeft genomen, en er uit het adres geen aanleiding kan genomen worden om op die beslissing terug te komen, zoo stelt de commissie voor, omtrent dat adres over te gaan tot de orde van den dag. De heeren *Groen van Prinsterer*, *van Goltstein* en *de Brauw* hebben die conclusie bestreden, en op het nederleggen ter griffie aangedrongen. Daarentegen werd de conclusie verdedigd door de heeren *van Nispen*, *van Eck*, *van Heukelom*, *van der Linden* en *de Meester* (rapporteur). Met eene meerderheid van 25 tegen 12 stemmen is tot de orde van den dag besloten. *Voor* de heeren: Cornelis, van Heukelom, Luyben, Blussé, van Nispen, van der Linden, Heemskerk Bz., Kingma, de Bieberstein, Heydenrijck, Cool, Idserda, Viruly, van Loghem, Gevers Deynoot, Oomen, Blom, de Meester, van der Poel, Bots, Jespers, Kerkwijk, Dullert, Mensonides en van Eck. — *Tegen* de heeren: van Foreest, de Brauw, van Heiden Reinestein, Schimmelpenninck, van Voorthuysen, Hoffman, Godefroi, Storm van 's Gravesande, Taets van Amerongen, van Goltstein, Groen van Prinsterer en de Voorzitter.

Na afdoening van verschillende adressen is de vergadering door den Voorzitter tot nadere bijeenroeping gescheiden. Zonder bijzondere omstandigheden komt de Kamer gedurende dit Zittingjaar niet meer bijeen.

In Engeland is de aandacht meer dan ooit gevestigd op de aangelegenheden in Japan. Volgens de jongste berigten wordt het dan ook meer en meer waarschijnlijk, dat er weldra eene botsing zal plaats grijpen tusschen het Engelsche eskader en het Japansche Gouvernement. Intusschen vleit men zich nog dat deze Regering, die in spijt van alle diplomatieke stappen niet wilde toegeven aan de door Engeland gestelde billijke eischen, hiertoe zal overgaan nadat de eerste vijandige schoten zullen zijn gelost. Dat die hoop evenwel gering is, valt gemakkelijk op te maken uit het berigt, dat het Japansche Gouvernement eene aanmerkelijke hoeveelheid wapenen heeft aangekocht; men moet daaruit dus afleiden dat men zich op een ernstigen tegenstand voorbereidt.

De heer Limayrac schreef, blijkens een door ons ontvangen telegram, in het jongste nommer van Le Constitutionnel een zeer lezenswaardig artikel, in antwoord op de meeningen, welke door The Morning Post en The Times op den voorgrond worden gesteld. De schrijver meent dat men zich van de interventie ten gunste van Polen mag vleijen met goede resultaten, mits men te St. Petersburg ziet dat die diplomatieke pogingen met een onwrikbaren wil der Mogendheden, om het voorgestelde doel te bereiken, zullen worden doorgezet.

Ten opzigte van de nieuwe stappen, welke de Keizer der Franschen in Amerika zou wenschen te doen, om de beide oorlogvoerende partijen te verzoenen, zegt onze Parijssche correspondent, dat de heer Slidell morgen weder te Parijs wordt verwacht en wel vergezeld door den heer Mason.

Volgens een telegram uit Kopenhagen is Prins Ferdinand in den ouderdom van 71 jaren overleden. Hij was oom van den thans regerenden Koning en erfgenaam van de kroon in naam; ieder toch zal zich herinneren, dat Prins Christiaan den tegenwoordigen Koning Ferdinand VII zal opvolgen bij diens eventueel overlijden.

Het stoomschip Shannon is gisteren te Southampton binnengeloopen met berigten uit Mexico, loopende tot 1 junij. Te Parijs verwacht men de depêches van generaal Forey over de inneming van Puebla. Een telegram, dat de Correspondance Havas mededeelt, zegt, dat er bij die gelegenheid 30,000 soldaten, waaronder 1500 officieren, waren gevangen genomen; tevens was het gerucht verspreid dat het Mexikaansche Gouvernement de stad Mexico verlaten had.

La Patrie verzekert dat de vier protocollen van de Londensche conferentie, betrekkelijk de Grieksche aangelegenheden, weldra zullen worden veranderd in eene bijzondere conventie. De Mogendheden zouden zich dus geheel gedragen volgens de precedenten, die in 1832 bij het optreden van het Huis van Beijeren gevolgd zijn.

De Fransche bladen verdiepen zich in gissingen over de zamenkomst van den Keizer van Oostenrijk en den Koning van Pruissen te Karlsbad. Sommigen beweren dat men alle pogingen in het werk zal stellen om Frans Jozef los te maken van de Westersche Mogendheden, om daarna het Heilig Verbond weder te herstellen. Met dit doel zou ook de Groothertog Konstantijn zich naar die badplaats begeven. L'Indépendance zegt evenwel dat laatstgenoemde er niet aan denkt om Warschau te verlaten, terwijl aan de Correspondance Bullier uit Weenen wordt geschreven, dat de reis van Frans Jozef nog niet eens is vastgesteld en dat er gewis nog eenige tijd zal verloopen eer hij zich naar Warschau zal kunnen begeven.

Volgens de jongste berigten uit Konstantinopel vleit men zich dat de quaestie van het Kanaal van Suez spoedig in der minne zal worden geregeld. De onderhandelingen zijn thans tusschen de Porte en den Onderkoning van Egypte geopend, terwijl men zorgvuldig elke inmenging van eene vreemde Mogendheid heeft vermeden, om verder oponthoud te voorkomen. De drie voorname punten waarover men met elkander moet overeenkomen zijn: de neutralisering van het kanaal, de gedwongen arbeid en de afstand van grondgebied. Aangaande het eerste punt bestaat geen verschil van meening meer; ten opzigte van het tweede zouden de werklieden worden verminderd en de loonen verhoogd; het laatste zal echter de grootste moeijelijkheden opleveren, aangezien de Porte elke transactie weigert.

BUITENLAND.

ENGELAND.

Londen 29 *junij*. — Het Hof zal zich aanstaanden vrijdag van Windsor naar Osbornehouse op het eiland Wight begeven.

— Ter gelegenheid dat de in Ierland heerschende ellende ter sprake kwam, heeft het Parlement eene groote sociale quaestie besproken, n. l. die van het grondbezit. Het kwam er op aan, te weten in hoe verre de wet tusschen beiden moet treden, om de verhouding tusschen de eigenaren en de pachters te regelen.

De Iersche partij drong er op aan dat de pachters door de wet zouden verzekerd worden van eene permanente huur of zware schadeloosstellingen, indien het contract door de landeigenaren werd verbroken. Gaf men hieraan gehoor, dan bestond het bezit — dus redeneerde men — slechts in naam; in zeker opzigt zou de grond geconfisceerd zijn: wat aangaat de schadeloosstellingen, waarop een pachter regt heeft voor de verbeteringen welke hij heeft aangebragt en die aan zijn opvolger onmiddellijk renten afwerpen, dit is eene quaestie welke tusschen hem en den grondeigenaar in der minne moet worden geregeld.

Dit is een der tederste punten van de Iersche quaestie; het Parlement klemt zich evenwel vast aan de beginselen der staathuishoudkunde en weigert om voor Ierland eene buitengewone wetgeving in het leven te roepen. Lord Palmerston, die in Ierland vele eigendommen bezit, heeft verklaard dat deze eischen eene soort van communisme daarstelden, en hij heeft er op aangedrongen dat het Parlement zich niet zou bemoeijen met zaken, die slechts tusschen den grondeigenaar en den pachter konden geregeld worden; het grootste bezwaar in Ierland meende hij, bestond in de lust van elkeen, het zij men middelen bezat of niet, om zelf pachter te worden, in plaats dat de minvermogenden zich vergenoegden om knecht te worden bij hen, die de middelen bezaten om het landbouwbedrijf op groote schaal uit te oefenen. Waar ieder baas wil zijn, eindigen allen met knecht te worden.

— The Economist zegt dat de katoen nog immer een slecht speculatie-artikel blijft, omdat er aangaande de vooruitzigten nog altijd even weinig te zeggen valt. Uit de gegevens, welke dit blad ten dienste staan, wordt evenwel het volgende gemeld:

De voorraad neemt langzaam af en bestaat in het geheele Koningrijk uit 385,000 balen, tegen 420,000 b. in junij 1862, terwijl er in het geheel slechts 43,000 b. Amerikaansche voorhanden is, niettegenstaande dat er, in spijt van de strenge blokkade, van tijd tot tijd kleine hoeveelheden worden aangevoerd, beloopende gedurende de laatste vijf maanden 27,000 balen.

De toevoeren uit andere Staten zijn aanmerkelijk vermeerderd, en voornamelijk die uit Peru, China, Afrika en de West-Indiën. Te betreuren evenwel is het dat de oogst in onze kolonie zeer slecht is uitgevallen, waardoor de hoeveelheid verscheepte suratte belangrijk minder is dan die in 1862.

De invoeren waren als volgt verdeeld:

	1862.	1863.
Amerika	21,500	27,000
Oost-Indië	262,500	400,000
Egypte	100,000	117,000
Brazilië	63,000	77,000
Andere landen	9,000	24,000
	456,000	645,000

De consumtie is, zoo ver men kan nagaan, aanmerkelijk minder dan die van het vorige jaar, terwijl de uitvoeren grooter waren, t. w.:

	1862.	1863.
consumtie	616,000	484,000
exportatie	137,000	186,000

Wat de toekomst aangaat, het gevaar dat de invoerders loopen met het geven hunner orders, is aanmerkelijk verminderd. De vooruitzigten voor den vrede zijn toch weder verder dan ooit verwijderd, en mogt de vrede tot stand komen, dan zullen de aanvoeren uit Amerika onbeduidend zijn, zoodat de daling zeer ongevoelig zal zijn.

— Hoewel lord Palmerston een hevige aanval van zijn ouden vijand, de jicht, heeft te verduren gehad, vleit men zich dat hij de debatten in Lagerhuis aanstaanden dingsdag zal kunnen bijwonen, wanneer de motie van den heer Roebuck betrekkelijk de erkenning van de Zuidelijke Staten aan de orde is.

— The Money Market Review zegt dat eene deputatie van het comité der Grieksche fondsenhouders is ontvangen bij graaf Russell, met het doel om den raad des Ministers in te roepen en met hem te overleggen omtrent de beste middelen, welke te nemen zijn om de aandacht van den jongen Koning en het Helleensche bewind te vestigen op het eenvoudige feit, dat er nog eene schuld van £ 7,000,000 bestaat ten laste van het Grieksche Rijk. Natuurlijk kan er niets worden gedaan vóór dat de politieke quaestie finaal is geregeld en de Ionische eilanden geannexeerd zijn, maar toch hecht men er eenig gewigt aan om reeds zoo vroegtijdig de aandacht op deze schuld te vestigen, aangezien Griekenland haar tot nu toe nimmer heeft erkend. Het is hoog tijd dat zulk eene quaestie eindelijk worde geregeld, en met dit doel zal de commissie werkzaam zijn.

— De Zitting der Portugesche Cortes is den 27 dezer gesloten. Voor de kroondiamanten doen zich weinig koopers op.

FRANKRIJK.

PARIJS 29 Junij.

(Particuliere Correspondentie.)

Eerst heden hield de Ministerraad na zijne nieuwe zamenstelling eene eerste vergadering, onder het voorzitterschap van den Keizer, op het paleis der Tuilerien. Naar men wil moeten daarin verschillende belangrijke administratieve maatregelen beraamd en de onderscheidene Ministers uitgenoodigd zijn tot het opstellen eener memorie met beschouwingen over hunne respectieve departementen.

Aan den nieuw opgetreden minister van binnenlandsche zaken, den heer Boudet, schrijft men het voornemen toe om aan al de prefecten eene circulaire te doen geworden, waarin hij de staatkundige gedragslijn die hij denkt te volgen, zal uiteenzetten. Sommigen voegen er zelfs bij, dat het ontwerp van die circulaire heden in den Raad zou zijn voorgelezen.

Door den Moniteur is dezen morgen het decreet openbaar gemaakt, waarbij de heer Rouland benoemd wordt tot eersten vice-president van den Senaat. Aan die betrekking is verbonden eene jaarwedde van 50,000 francs met vrije woning in het Luxembourg. Als een niet onaardig voorbeeld van vrijgevigheid (?) verhaalt men dat de heer Rouland over bij zijn departement beschikbare fondsen heeft gedisponeerd, ten einde alle beambten van dat Ministerie eene gratificatie toe te leggen tot het bedrag van eene maand salaris. De heer Gustave Rouland kreeg voor zijn aandeel omstreeks 2400 francs, zoo het heette als „vergoeding voor kosten van verhuizing."

De heer Rouher vertrekt morgen naar Duitschland; hij gaat eenige badplaatsen bezoeken en allereerst naar Karlsbad. Men denkt algemeen dat hij de eene of andere staatkundige zending heeft, dewijl Koning Wilhelm I, Keizer Frans Jozef van Oostenrijk en de Russische Grootvorst Konstantijn elkander ook te dier plaatse zouden ontmoeten. [Dit laatste wordt echter blijkens onze rubriek Berlijn, stellig tegengesproken.]

De heer Slidell, de gezant der Zuidelijke Confederatie in Noord-Amerika, te Parijs, is van hier naar Londen vertrokken, alwaar hij eene langdurige zamenspreking met de ministers Palmerston en Russell moet hebben. Reeds den 1 julij wacht men hem te Parijs terug, vergezeld van zijn ambtgenoot, den heer Mason, die door president Jefferson Davis bij het Kabinet van St. James is geaccrediteerd. Hier is de hoop zeer levendig op eene spoedige bemiddeling in het geschil der Vereenigde Staten.

De heer Thiers bevindt zich op dit oogenblik te Weenen, alwaar hij eene bijeenkomst heeft gehad met den heer von Rechberg. Men zegt dat de beroemde historieschrijver en staatsman zich ten doel stelt zoo naauwkeurig mogelijk den stand van het Poolsche vraagstuk na te sporen, en daarna voornemens zou zijn dit onderwerp ter sprake te brengen in het Wetgevend Ligchaam.

Nog altijd blijft men spreken over eene zeer spoedige bijeenroeping der afgevaardigden, maar dat is nog niets meer dan een los gerucht, hetwelk morgen even goed bevestigd als voor geheel uit de lucht gegrepen verklaard kan worden. De Engelsche paketboot uit Vera Cruz is te Southampton aangekomen met de officiële depêches van generaal Forey, zoodat men spoedig weder juiste berigten uit Mexico zal kunnen vernemen.

De reis van Keizer Napoleon III naar Cherburg is wederom uitgesteld, omdat het nieuwe gepantserde oorlogschip Solferino nog niet zoo ver gereed is dat de verlangde proeven daarmede kunnen genomen worden.

— De rapporten van generaal Forey over de bemagtiging van Puebla zijn heden middag ten *één* ure te Calais ontvangen, en worden heden avond te Parijs verwacht.

— In een hier ontvangen bijzonderen brief uit Weenen, van 26 dezer, wordt gezegd: „Keizer Frans Jozef heeft zich, na zijne terugkomst van Kissingen, werwaarts hij de Keizerin vergezeld had, slechts zeer kortstondig in deze hoofdstad opgehouden, en is terstond afgereisd naar het kamp, dat op de Hongaarsche grenzen gevormd is, om aldaar de Oostenrijksche troepen te inspecteren die aan de oevers der Leitha zijn zamengetrokken. Hieruit zou volgen dat de in den laatsten tijd zoo veel besproken bijeenkomst tusschen hem en den Koning van Pruissen te Karlsbad nog zoo spoedig niet plaats zal hebben. In ieder geval, en ofschoon de heer von Bismarck zich naar Boheme bij zijnen Souverein begeven heeft, schijnt het, om verschillende zeer begrijpelijke redenen, beslist te zijn dat graaf Rechberg den Keizer bij diens vroeger of later bezoek van Koning Wilhelm I niet zal vergezellen.

— De Correspondencia van Madrid van 26 dezer zegt: „Dank aan de vertoogen der Spaansche Regering, die door den gevolmagtigden Minister van H. M. bij de Vereenigde Staten van Amerika met veel beleid ondersteund zijn geworden, is de zaak van het fregat Blanche, dat in de wateren van Cuba door de Engelsch-Amerikaansche stoomboot Montgomery verbrand is, in beginsel zoodanig beslist als zulks met onze waardigheid en onze belangen strookt. De kapitein van de Montgomery is, tot straf van den door hem beganen aanslag, ontslagen. Wat de schadeloosstelling en de regeling daarvan betreft, is aan de verdere onderhandelingen met Engeland, welks eigendom de Blanche is, overgelaten."

DUITSCHLAND.

Berlijn 30 *junij.* — Sedert zijne aankomst te Karlsbad heeft de Koning dagelijks met den President-Minister gearbeid, die daarna bestendig aan de Koninklijke tafel genoodigd wordt, welke gewoonlijk uit 30 converts bestaat. Dingsdag of woensdag zal de heer von Bismarck de badplaats verlaten.

— De Kroonprins is den 26 dezer te Posen aangekomen, waar hij aan de Warschausche poort door de burgerlijke en militaire autoriteiten begroet werd. Op de aanspraak, door den Regerings-president Toop tot hem gerigt, gaf hij het volgende ten antwoord: „Ik zeg u dank, mijne heeren, voor de bewezen deelneming. Reeds lang was het mijn wensch naar Posen te komen. Die wensch werd echter gedurig verijdeld; thans, in dezen ernstigen tijd, is hij tot vervulling gekomen. Het verheugt mij des te meer uwe loyale gezindheid te leeren kennen."

— Uit Warschau wordt het gerucht wedersproken dat de Grootvorst Konstantijn ooit het voornemen gehad zou hebben om zich naar Karlsbad of ergens elders heen te begeven.

Uit genoemde stad deelt de telegraaf verder een aantal berigten wegens door de opstandelingen geleden nederlagen mede. De bende van Boncza, zeggen die berigten, is den 18 dezer nabij Gury, in het district Mischow, gouvernement Radom, verslagen, en heeft daarbij 50 dooden en 100 gekwetsten op het slagveld achtergelaten. Boncza is den dag na het gevecht aan zijne wonden overleden. Die bende, grootendeels uit Gallicische edellieden bestaande, had het opbrengen der boeren tot hoofddoel. De bende van Krisinski, 600 man sterk, is den 19 dezer bij Biala, gouvernement Lublin, totaal verslagen. Een korps van 800 man, naar men geloofde onder aanvoering van Jordan, is tusschen Budzis, Zabiec en Slupiec, in het gouvernement Radom, ten eenenmale vernietigd. Slechts 200 man hebben zich gered, door de wijk naar Gallicië te nemen, terwijl 113 man, waaronder 39 gekwetsten, gevangen genomen, de overige manschappen gedood of in den Weichsel verdronken zijn. De 1500 man sterke bende van Llewel is den 23 dezer, tusschen Kaluszijn en Siedlec, in het gouvernement Lublin, met verlies van 200 dooden, verslagen. Llewel is met eenige ruiters ontvlugt. Sedert deze vier benden de nederlaag geleden hebben, zoo eindigt het berigt, zijn nog slechts kleine benden opstandelingen overgebleven.

Frankfort 27 *junij.* — Zoo als men reeds weet, heeft Hannover in de zitting der Bondsvergadering van 11 dezer verklaard bereid te zijn om, tot dat eene eigen Bondsoorlogshaven aan de Noordzee zal zijn aangelegd, aan de Duitsche kustflotille de haven van Geestemünde tegen eene vast te stellen jaarlijksche bijdrage in te ruimen. Deze voorslag had Hannover ook reeds ten vorigen jare bij de behandeling der zaak in de beperkte speciale Bondscommissie te Hamburg gedaan, maar hij werd door de leden daarvan verworpen, en het gebruik van den Jahdeboezem als haven voor de Duitsche kustflotille voorgeslagen. De gevolgen van het Hannoversch voorstel grijpen echter dieper in het vraagstuk der kustbescherming in dan men oppervlakkig meenen zou, omdat het op de onderstelling der mogelijkheid gegrond is om het tot stand komen eener eenparige Duitsche kustverdediging te verhinderen, en nevens de Pruissische eene afzonderlijke Noordzeevloot in het leven te roepen, waarbij men zich ook van den Jahdeboezem niet bedienen, maar in vervolg van tijd eene afzonderlijke Bondsoorlogshaven aan de Noordzee vestigen zou. Hannover streeft derhalve naar eene verbrokkeling der maritieme pogingen van Duitschland, en tracht nu zijne vroeger verworpen plannen langs een anderen weg ingang te doen vinden. Maar de Bondsvergadering heeft reeds in 1861 het voorstel van Hannover, om de niet Pruissische Oeverstaten tot het vormen van eene flotille op Bondskosten te magtigen, verworpen, en ook in het tegenwoordig geval zal zij niet anders kunnen doen dan een voorstel verwerpen, waarvan het goedkeuren lijnregt met de de bestemming eener handelshaven strijdt. De Hannoversche haven Geestemünde toch ligt op den linkeroever der Geeste, en op den regteroever ligt Bremerhaven, waar jaarlijks ongeveer 3000 schepen in- en uitloopen, zoodat de Bondsvergadering tot het begunstigen van eene onderneming wordt aangemoedigd, door wier verwezenlijking eene bloeiende handelsplaats in geval van oorlog aan geheele vernieling zou kunnen worden prijs gegeven.

Per Telegraaf.

Parijs 30 Junij.

De Moniteur behelst een besluit, volgens hetwelk het collegie in de logica aan de lycea den vroegeren naam van collegie in de wijsbegeerte herkrijgt. Bij een ander besluit worden de beperkingen op het stuk van bakkerijen en broodhandel te Parijs opgeheven.

Ook deelt de Moniteur het rapport van Forey over het gevecht van 8 mei mede, waarin het leger van Comonfort geheel werd verslagen. Aangaande de inneming van Puebla zegt Forey in zijn rapport, dat het onjuist is dat de Mexikanen geen levensmiddelen en ammunitie meer hadden, maar dat zij wel door de nederlaag van Comonfort en het wel slagen van den aanval op Totimehuacan ontmoedigd waren. Twee à drie duizend krijgsgevangenen zijn reeds bij het leger ingelijfd. De gevangen genomen officieren zullen naar Frankrijk gezonden worden. De gezondheidstoestand was goed.

Le Constitutionnel bevat een antwoord van den heer Limayrac op artikels van The Morning Post en The Times, over de Poolsche aangelegenheden. Hij gelooft nog dat de diplomatieke onderhandelingen tot een goed einde zullen leiden; maar, zegt hij verder, men ontneemt daaraan de beste kansen op wel slagen, wanneer men verklaart dat geene andere dan eene diplomatieke tusschenkomst mogelijk is; het is in tegendeel noodzakelijk dat men achter de pogingen der diplomatie duidelijk den onwrikbaren wil der Mogendheden ziet.

Indien men het daarover eens is, kan men verzekerd zijn dat er geen oorlog zal komen, hetgeen te waarschijnlijker is, wanneer die oorlog alleen drukkend, kostbaar en gevaarlijk zou wezen voor het Gouvernement, dat onvoorzigtig genoeg zou zijn om alleen tegen allen een worstelstrijd vol te houden voor eene zaak, welke door de regtvaardigheid en de menschelijkheid veroordeeld wordt.

Aan The Times, welk blad gezegd had niet te weten hoe Frankrijk zou handelen, antwoordt hij dat de voorwaarden voor eene gemeenschappelijke handeling vooraf bepaald kunnen worden. Frankrijk heeft de handeling van Europa niet dan in het belang van Europa in het leven geroepen, alleen bezield door een gevoel van regtvaardigheid, en voor de belangen van de orde in Europa. Het heeft geene nevenbedoelingen en maakt geene eerzuchtige berekeningen bij al zijne stappen en pogingen ten gunste van Polen. Frankrijk is er alleen op bedacht, aan een ongelukkig en heldhaftig volk zijne nationaliteit terug te geven en een einde te maken aan een toestand, welke door alle Kabinetten voor onhoudbaar wordt gehouden, welke een noodlottig erfdeel is van het verledene en dien wij niet op onze beurt aan de toekomst willen vermaken. Ten einde het gewenschte doel te bereiken, moet men zich evenzeer van geweld en beleediging als van zwakte onthouden. De beste staatkunde is eene verstandige vastberadenheid.

Breslau 30 Junij.

De Schles. Zeitung van heden maakt in hare middageditie de jongste besluiten der Nationale Regering bekend, welke ten doel hebben het verkeer op den Warschau-Petersburger en Wilna-Eudkuhner spoorweg, en de daarmede verbonden telegraaflijnen te beletten. De ambtenaren der administratie, de machinisten, baanwachters en werklieden, hebben bevel gekregen den spoorweg onmiddellijk te verlaten; den telegrafisten is verboden depêches over te seinen; bijzondere personen mogen geen gebruik van die spoorwegen maken. Overtredingen zullen door de revolutionaire regtbank gestraft worden.

St. Petersburg 29 Junij.

De Russische Invalide verklaart nu ook de voorgewende geheime instructien der Keizerlijke kanselarij aan den generaal Murawieff voor onecht.

Posen 29 Junij.

De opper-president heeft een bij hem ontvangen schrijven van Z. K. H. den Kroonprins, gedagteekend van den 28 dezer, openbaar gemaakt, waarin hem opgedragen wordt, den bewoners der Kreitzen in het Groothertogdom en der stad Posen dank te zeggen voor de hartelijke wijze, waarop Z. K. H. aldaar ontvangen is.

Madrid 29 Junij.

In Almeria worden steeds schokken van aardbeving gevoeld.

Maarschalk O'Donnell is naar Bayonne vertrokken.

Londen 30 Junij.

Koffij en **Thee** prijshoudend. **Suiker** en **Rijst** gedrust. **Metalen.** Banca Tin 131/, Straits 128/. IJzer. Schotsch 52/6. **Oliën.** Raap- £ 47.2, Patent- £ 49.2, Lijn- £ 45. **Talk** in loco 42/9, Oct/Dec. 45/6.

Liverpool 30 Junij.

Katoen. Heden zijn 3000 b. afgedaan.

Berlijn 30 Junij.

Rogge 48¼, op lev. 48⅜. **Raapolie** 14⅜, op lev. 14¼.

LONDEN 30 Junij.

Geconsol. 3 pc. 92⅜. Rusl. 1862 5 pc. 93. Spanje 3 pc. 53¼; dito Passive 34⅜; dito Cert. Coup. 13. Turksche Cons. 50⅜. Port. 1853 3 pc. 49⅜; dito 1862 49⅜. Mexico 3 pc. 37½. Venezuela 2 pc. 57½. Grieken 1824 5 pc. 36¼; dito Coup. 17⅜. Wissel 3/m. Amst. 11.18¼; idem Parijs 25.52; idem Hamburg 84; idem St. Petersb. 36.

PARIJS 30 Junij.

Frankrijk 3 pc. 68.35; dito 4½ pc. 96.95; Crediet Mobil. 1176. Fr. Oostenr. Spoorw. 460. Russ. dito 432. Spanje 3 pc. 52; dito 2 pc. 48¼. Italië 73.20. Wissel Amsterd. 212¼; dito Londen 25.25; dito Hamburg 87⅜.

ANTWERPEN 30 Junij.

België 4½ pc. 99⅜; dito 2½ pc. —. Oostenr. Metall. 5 pc. 67$\frac{5}{16}$; dito Nation. 71⅜; dito Crediet Actien 437. Spanje 3 pc. 51; dito 2 pc. 48¼. Crediet Guillou —.

BERLIJN 30 Junij.

Pruissen 4½ pc. 101½. Oostenrijk Metall. 5 pc. 68⅜; dito Nation. 5 pc. 72⅜. Russ. Stiegl., 5de serie 89¼; dito dito 6de serie 95⅜; dito 1862 5 pc. 91⅞; dito Nieuwe 3 pc. 5c⅜. Wissel Amsterdam 141⅞; dito Londen 6.19⅜.

WEENEN 30 Junij.

Metall. 5 pc. 75.90; dito Nation. 5 pc. 81.20. Bank-Actien 797; Crediet-Actien 191. Loten 1860 —.—. Fr. Oostenr. Spoorweg 201. Nieuwe Lombarden —. Wissel Londen 110 60. Disconto —.

FRANKFORT 30 Junij.

Oostenrijk Metall. 5 pc. 66¼; dito Nation. 5 pc. 70⅜; dito Loten 1860 —. Spanje 3 pc. 51; dito 2 pc. 48⅜. Wissel Londen 118⅜; dito Weenen 105.

HAMBURG 30 Junij.

Rusland N. 3 pc. 55½. Spanje 3 pc. 48; dito 2 pc. — Mexico 35½. Vereenbank —. Wissel Londen 13.03½; dito Amsterd. 35.85. Disc. —.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 30 Junij.

In het bij dit N.º behoorend **BIJVOEGSEL** *zijn opgenomen de* **uitvoerige Verslagen** *der heden gehouden* **zittingen** *van de* **Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal,** *enz.*

Aanstaanden donderdag den 2 julij, des namiddags ten 1½ ure, zal de Gemeenteraad alhier eene vergadering houden, waarin de volgende zaken zullen worden ter tafel gebragt: Mededeeling van ingekomen stukken; — benoemen van een hulponderwijzer en eene hulponderwijzeres aan openbare scholen; — idem van een lid in de commissie van bestuur over de Academie van Beeldende Kunsten enz.; — idem der stembureaux voor de aanstaande verkiezing van raadsleden; — voortzetting der deliberatien over het voorstel tot uitvoering van een gedeelte van het plan tot verbetering van den toestand der polderstad en het aanleggen van straten; — delibereren over het adres van de erven vrouwe C. M. Thooft, geb. Hubert, betreffende het door hen verlangde overleg omtrent den aanleg van straat E enz., en het daarop uitgebragt rapport; — idem over het voorstel tot het leggen van trottoirs in de Raamstraat; — idem idem in de 1ste Lombardstraat; — idem over het voorstel betreffende de vergrooting van het locaal der Secretarie; — idem over het voorstel om maatregelen te nemen om de polderstad en hetgeen verder binnen de beringing van het waterproject is gelegen, van het polderbestuur los te maken en onder beheer en toezigt der gemeente te brengen.

Het programma voor de 19de uitvoering der muziekstukken, in de Officieren-societeit der dd. schutterij alhier, op woensdag 1 julij, des avonds ten acht ure, luidt als volgt: 1, marche du Prince Albert; 2, Ouverture des Montenegrins, Lemnander; 3. Impromptu en Forme de Mazurka, Dunkler; 4, Finale Lucrece Borgia, Donizetti; 5, Potpourri, Herculanum, David; 6, Il Bacio (der Kuss) Valse, Arditi; 7, Fantaisie op Richard Wagner's Tannhauser, W. Hutschenruyter Wz.; 8, Marche Pas Redoublé.

De Leydsche Courant meldt, dat de heer W. G. F. Nicolaï, onderwijzer aan de Koninkl. muziekschool te 's Gravenhage, is benoemd tot directeur van de Zangvereeniging der Maatschappij tot bevordering der Toonkunst, te Rotterdam, in plaats van den heer Verhulst.

Heinenoord 29 *junij.* — Z. Exc. de Minister van Binnenlandsche Zaken heeft raadzaam geacht nog geene beslissing te nemen ter zake het sedert den 10 februarij 1863 bij Zr. Exc. departement aanhangig Raadsbesluit over den

Ten spijt zelf van hen, die de zaken steeds zonder verwijl willen behandeld zien, meenen wij in de doodelijke bedaardheid van Z. Exc. een zekere waarborg te bespeuren, dat het spreekwoord „haastige spoed is zelden goed" volkomen door Z. Exc. wordt begrepen.

Vlaardingen 26 *junij.* — De berigten van de haringvloot, welke gisteren zijn aangekomen, luiden tot 15 junij, op welk tijdstip nog weinig of geen haring was gevangen. Aangezien het weder echter begon te verbeteren, hoopte men spoedig met meerdere vangst te worden bevoorregt.

's Gravenhage 30 *junij.* — Men verneemt dat het Nationaal Muziekfeest op (later vast te stellen) twee dagen van augustus a. s. in de Ridderzaal zal plaats vinden. De ontwerper L. J. Lefèbre, firma Weygaud en Comp., vindt in deze zijne onderneming algemeenen bijval en medewerking.

Leyden 30 *junij.* — De heer N. M. Kam, geboren te Dreischor, werd heden alhier bevorderd tot doctor in de wis- en natuurkunde, na verdediging van een Academisch proefschrift over de fouten in de verdeeling der cirkels van sterrekundige werktuigen.

Amsterdam 29 *junij.* — Men verneemt dat de beroemde treurspeelster, mw. Adelaide Ristori, in augustus a. s. de reis van Londen naar Berlijn over Holland nemende, eenige dagen hier ter stede vertoeven en in den stads schouwburg twee, hoogstens drie voorstellingen geven zal.

Breda 28 *junij.* — Onder de nagelatene papieren van den heer B. Wiggers, oud-officier van gezondheid bij de marine 1ste kl., ridder van den Nederl. Leeuw, enz., zijn bevonden zes eigenhandig geschreven uitvoerige brieven van den zeeheld J. C. J. van Speyk, geschreven aan boord van Zr. Ms. kanonneerboot n.º 2 voor Antwerpen. Deze brieven zijn met nog twee goed geconserveerde reiskoffers, met de naamcijfers V. S. voorzien en door van Speyk op zijne reis naar O. I. gebruikt, ter bezigtiging voorhanden bij den boekhandelaar J. J. van Turnhout te Breda.

Groningen 27 *junij.* — Door de regtsgeleerde faculteit aan deze Hoogeschool zijn van de drie bij haar ingekomen antwoorden op de uitgeschreven prijsvragen twee der bekroning even waardig gekeurd, terwijl aan het derde de eer eener loffelijke vermelding te beurt gevallen is. De schrijvers der twee eerste verhandelingen zijn opgeroepen om het lot te laten beslissen, aan wien van beide de medaille zal worden uitgereikt.

Koninkl. en Ministeriële Besluiten enz.

Bij Koninklijk besluit is aan J. H. T. A. van den Ham, notaris binnen het arrondiss. Arnhem, vergund zijne standplaats van Loenen op de Veluwe, gem. Apeldoorn, over te brengen naar Lunteren, gemeente Ede; — benoemd tot substituut-griffier bij het prov. geregtshof te Groningen, mr. H. D. Guyot, thans regter-plaatsverv. in de arrond.-regtbank en advocaat te Groningen; — en bij het wapen der inf., 8ste reg., tot laten luit. (naar ouderdom van rang), de 2de luit. R. H. D. Groeneveld, van het korps.

Door Z. M. is aan den heer M. Posno, te Konstantinopel, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der Medjidié-orde 4de klasse.

Door den Minister van Binnenlandsche Zaken zijn bij de dienst van den Rijks-telegraaf benoemd: tot opz. 2de kl., de opz. 3de kl. W. J. van Gulik; tot telegrafist 1ste kl., de telegrafist 2de kl. R. K. van Eldik; tot telegraf. 2de kl., die der 3de kl. J. M. van den Driessen Mareeuw, J. B. Alberts, P. J. Hogerzeil, T. Genet, C. J. Gerrits, C. E. Prey, C. M. J. Plokker en A. F. Ummels; tot telegraf. 3de kl., na afgelegd examen, de leerl. J. van Wolfswinkel, J. M. A. Kramps, B. J. R. Engelbregt, P. F. Ketner, G. de Vries, J. F. Vaes, H. W. Brandt, J. E. Schmitz Jr., G. P. J. de Haan, J. P. de Keizer, L. F. Canté, B. Lampe, J. W. de Wolf, J. K. van der Borgh, W. Geerke, F. Versloot, J. F. Niermeijer, A. Obbes, W. Bos, A. Schuilenburg, D. W. Evers, H. J. van Batenburg, A. G. Willekens, G. Welter, L. Hijink en C. A. van der Harst.

De audientien van de Ministers van Marine op vrijdag 3 en van Binnenlandsche Zaken op zaturdag 4 julij zullen niet plaats hebben.

Kerk- en Schoolnieuws.

Te Heenvliet (cl. Brielle) is, in de vacature bij de Hervormde gemeente ontstaan door het emeritaat, verleend aan ds. A. G. van Alderwerelt, het volgende twaalftal van kandidaten uitgenoodigd om eene predikbeurt te vervullen: de heeren W. D. van Leeuwen Boomkamp, te Haarlem; N. J. Telders te Leyden; Beunk, te Deventer; Lambrechts, te Lienden; van Deinse, te Naaldwijk; J. van Loenen Martinet, te Leeuwarden; Moltzer, te Amsterdam; J. E. van Iterson, te Leyden; Reitsma, te Groningen; Koch, te Valburg; A. Rutgers van der Loeff Jr., te Leyden, en M. A. N. Rovers, th. dr., te Utrecht.

Bedankt voor het beroep naar de Hervormde gemeente te Hazerswoude (cl. Leyden) door ds. H. E. Faure, th. dr. en predikant aan de Kaapstad.

Regtszaken.

Het Provinciaal Geregtshof van Noord-Holland deed heden uitspraak in de zaak der zeven matrozen. Het Hof heeft bij breedvoerig gemotiveerd arrest zich vereenigd met het requisitoir van den procureur-generaal, en derhalve de 1ste, 2de, 5de, 6de en 7de beschuldigden schuldig verklaard aan moedwilligen doodslag met voorbedachten rade (moord) en hen veroordeeld tot de straffe des doods, uit te voeren op een der openbare pleinen in de gemeente Helder; de 3de en 4de beschuldigden zijn vrijgesproken.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 30 Junij.

OVERLEDEN: J. van der Schilt, jd., 63 j. — W. H. Hoogendijk, man van F. M. Meijer, 43 j. — S. E. de Roo, d., 6 m. — M. C. Huyskens, d., 1 j. — M. E. van den Berg, d., 20 d. — C. Hopman, man van C. Waardenburg, 64 j. — P. H. van Wijnoxbergen, d., 14 j. — M. de Haas, z., 3 m. — A. P. van de Roer, man van M. van Ast, 53 j. — R. Peters, man van M. Kwaak, 68 j. — J. H. W. Surie, man van E. W. Sievers, 72 j. — C. Ottervanger, d., 4 j. — M. Mom, d., 2 m. — F. M. Haak, z., 7 m. — B. van den Hoek, d., 5 m. — A. Leeman, d., 4 m. — A. Steenhorst, d., 11 m. — J. 't Hart, d., 4 j. — C. C. Verlooy, d., 1 j. — A. C. Haccou, d., 3 j.

BEVALLEN: M. S. Klunne, geb. Rijkers, levenl. d. — M. G. T. Minderop, geb. van Berckel, d. — G. H. Minderop, geb. Lippmann, z. — P. Schaap, geb. Veerman, d. — M. G. Molenaar, geb. Kern, d. — E. Braunberger, geb. Schnitzler, z. — M. L. Smol, geb. Bongard, *twee* z. — L. T. Piket, geb. van Wouw, d. — J. van Assen, geb. van Veen, d. — J. Eheman, geb. Nikkel, z. — J. Schellenberg, geb. van der Horst, d. — M. E. A. Wamstecker, geb. Nolte, z. — J. Siegers, geb. van Weelde, z. — N. Spierings, geb. Kaptein, z.

De Afslag van het **Kasteel enz. te Wijchen**, op Dingsdag 30 Junij, heeft bij verschillende combinatien opgebragt en verkocht voor ƒ **288,975**.

251ste Staats-Loterij.

3de Klasse, 2de Lijst.

Trekking op 30 Junij.

GETROKKEN PRIJZEN.

Prijs van ƒ 25000: N°. 19942
„ „ - 5000: „ 3993
„ „ - 2000: „ 12342
„ „ - 200: „ 17543
„ „ - 100: „ 6466 13012 19883

Prijzen van ƒ 45:

29	2625	4933	7520	9986	12286	14972	17850
81	2736	4949	7594	10038	12306	15006	17863
106	2737	4959	7679	10064	12381	15008	17919
171	2786	4984	7705	10088	12449	15023	17961
226	2809	5009	7725	10113	12450	15106	17984
238	2835	5032	7818	10128	12550	15134	18082
278	2841	5133	7889	10244	12854	15144	18121
295	2861	5145	7897	10285	12883	15190	18157
300	2945	5147	7991	10311	12890	15192	18166
310	2990	5149	8032	10314	12906	15196	18207
336	2996	5180	8083	10343	12922	15288	18232
339	3022	5270	8203	10354	12925	15384	18235
402	3029	5297	8207	10374	12982	15395	18256
445	3120	5346	8249	10388	13024	15482	18355
502	3122	5426	8258	10446	13152	15580	18365
623	3216	5451	8467	10494	13231	15729	18451
626	3359	5462	8524	10600	13354	15778	18504
715	3370	5477	8535	10639	13526	15828	18529
739	3371	5486	8550	10641	13534	15877	18608
781	3418	5594	8570	10662	13554	15953	18614
830	3500	5664	8576	10704	13643	15956	18655
933	3520	5684	8635	10737	13671	15972	18664
935	3530	5770	8641	10854	13714	15992	18700
959	3669	5811	8688	10887	13738	16059	18711
1164	3713	5911	8835	10961	13808	16126	18720
1173	3721	5937	8867	10967	13860	16332	18762
1189	3746	5958	8908	10984	13919	16442	18765
1261	3782	5974	8953	10992	13935	16454	18773
1290	3783	5994	9036	11005	14029	16478	18830
1326	3801	6030	9046	11033	14061	16526	18854
1462	3812	6050	9047	11069	14083	16531	18946
1472	3877	6102	9126	11080	14113	16601	18975
1478	3911	6103	9134	11139	14224	16697	19015
1527	3969	6141	9145	11216	14265	16746	19028
1641	3990	6147	9160	11237	14279	16780	19033
1651	4055	6294	9184	11313	14346	16811	19078
1671	4065	6364	9190	11338	14371	16836	19103
1694	4087	6395	9231	11340	14373	16884	19138
1704	4118	6398	9244	11383	14396	16907	19216
1812	4123	6413	9288	11420	14401	16972	19217
1865	4257	6485	9301	11424	14420	16990	19385
1890	4299	6524	9364	11433	14442	17092	19451
1917	4318	6546	9381	11495	14469	17152	19488
2014	4345	6699	9391	11517	14512	17159	19491
2035	4382	6701	9403	11556	14519	17214	19519
2041	4435	6709	9502	11692	14524	17247	19560
2045	4436	6769	9514	11769	14548	17255	19616
2059	4448	6780	9538	11800	14566	17403	19622
2084	4480	6875	9564	11843	14578	17479	19652
2096	4498	6917	9650	11852	14607	17480	19673
2148	4543	6962	9672	11894	14695	17556	19677
2227	4545	7019	9759	11906	14701	17621	19693
2300	4589	7032	9765	11907	14711	17633	19731
2324	4594	7058	9795	12032	14739	17660	19773
2378	4677	7128	9837	12042	14742	17725	19820
2445	4682	7170	9861	12067	14744	17754	19850
2501	4788	7407	9864	12099	14785	17765	19893
2537	4872	7442	9979	12115	14791	17818	19917
2558	4893	7497	9980				

Handelsberigten.

Rotterdam 30 Junij.

Suiker. Van ruwe werden afgedaan 419 kr. Java n.° 10 en 649 kr. dito n.° 12½, per Jacob, tot geh. prijs.

Tabak. Heden werden bij inschrijving verkocht 760 p. Java CHDB en 50 p. dito DJ, ex Susanna Johanna.

Arak. Heden werden alhier voor Amsterdam tot geheime prijzen uit de hand afgedaan 86 legg., per Javaã

Boter. 1ste kwal. ƒ 44, 2de ƒ 41, 3de ƒ 38.

Verkoopen, Invoeren en Voorraden van de volgende artikelen, gedurende de maand Junij:

VERKOOPEN TE ROTTERDAM.

Balen KOFFIJ.

9700	Java,	ord. a goed ord.	44½ a 45½ c.
2100	„	blank a geelachtig	46 „ 48 „
1800	„	groenachtig a groen	45½ „ 47 „
400	„	geel-hooggeel a bruin	49 „ 62 „
1300	„	triage	30 „ 42 „
400	Menado,	blank a blank geelachtig	54 „ 56 „
4200	Santos,		41½ „ 45 „

19,900 Balen KOFFIJ.

THEE. Op 1 Julij wordt geveild: de lading China Thee per Marco Polo — 2200/4 en 389/12 k. Congo; 586/12 k. Pecco Congo en 113/4 k. Souchon; — zoomede 160/4 k. Java Congo en 50/4, 210/12 k. Java Souchon Thee, merk Vrijhandel.

De 393/4 k. China Congo, merk WP, ook tegen dien datum in veiling aangeslagen, zijn uit de hand verkocht.

De omzet bepaalt zich in afwachting van een en ander tot het vervullen van behoefte tot de vorige noteringen.

Balen RIJST.

8700	Arracan,	nieuwe Necranzie, zeilende	ƒ 6½
3000	„	Bassein en Necranzie	„ 6 a 6½
2000	„	ord. Rangoon	„ 5½
10,000	„	ord. Necranzie	*prijs geheim.*

23,700 Balen RIJST.

365 Balen PEPER, zwarte .... 21 a 21½ c. entr.

ROTTERDAM.

In Junij:		Invoer. 1862.	Invoer. 1863.	1ste hand: Voorraad. 1862.	1ste hand: Voorraad. 1863.
Koffij, NHM. O.-I.	b.	10200	26100	120350	148100
dito dito dito	v.	—	57	130	57
dito Partic. dito	b.	3300	3700	3000	5400
dito ..... W.-I.	„	150	4200	—	—
dito ..... dito	v.	—	—	—	—
Thee	k.	500/4	4050/4	14200/4	8550/4
Rijst	b.	500	4000	61900	21100
dito	v.	—	—	—	—
Peper	b.	100	—	5600	350
NEDERLAND.					
Koffij, NHM. O.-I.	b.	26400	75200	404900	396400
dito dito dito	v.	—	57	103	57
dito Partic. dito	b.	16300	11200	3950	13100
dito ..... W.-I.	„	6600	4800	12300	11[illegible]
dito ..... dito	v.	—	—	—	—
Thee	k.	800/4	6150/4	30800/4	236[illegible]4
Rijst	b.	5700	16000	61900	36[illegible]
dito	v.	—	—	—	—
Peper	b.	1200	500	9600	6000

Nederlandsche Handel-Maatschappij, in alle havens:

Onverkochte Voorraad SPECERIJEN.	Noten.	Foelie.	Nagelen.	Kaneel.
30 Junij 1861.....	2058 v.	853 v.	1118 v.	2714 fard.
30 〃 1862.....	3307 〃	799 〃	400 〃	2006 〃
30 〃 1863.....	2116 〃	960 〃	600 〃	1065 〃

		1861.	1862.	1863.
Ceel Voorr. Specerijen (2de hand.) 30 Junij	Noot.......	3778 v.	4053 v.	4474 v.
	Foelie......	1216 〃	1274 〃	1150 〃
	Nagelen....	3187 〃	3291 〃	2885 〃
	Kaneel.....	2008 fard.	1790 fard.	756 fard.
	Peper......	911 b.	724 b.	616 b.

Onverk. Voorr. Koffij 30 Junij
1861. 344,700 b. Java,
1862. 404,800 〃 〃 103 v. en 82 b. Ceyl.
1863. 396,400 〃 〃 57 〃 〃 7 〃 〃

Ceel Voorr. Koffij (2dehand.)
30 Junij 1861. 78,323 b.
30 〃 1862. 62,464 〃
30 〃 1863. 122,250 〃

30 Junij 1863.
Amst.. 65,240 b.
Rott... 39,026 〃
Dordr.. 6211 〃
Midd.. 5089 〃
Schied. 6684 〃
122,250 b.

Aflever. Koffij in Junij
1861. 30,554 b.
1862.. 15,036 〃
1863. 22,124 〃

Van 1 Jan. tot 30 Junij
1861. 583,385 b.
1862. 428,636 〃
1863. 411,906 〃

Totale Voorraad van Koffij in Nederland.

	30 Junij 1862.	30 Junij 1863.	
Voorraad op Ceelen (2de hand)..	62,500 b.	122,250 b.	O.-I.
Onverkochte Voorr. bij de NHM.	405,400 〃	396,700 〃	dito
Bij particulieren..(1ste hand)...	4000 〃	13,100 〃	dito
〃 dito .. 〃 〃 ...	12,300 〃	1100 〃	W.-I.
	484,200 b.	533,150 b.	

AANVOER van HUIDEN
Van 1 Januarij tot 30 Junij 1862.
43527 Oost-Indische. | 19000 Buenos-Ayres.
11600 Buffel. | 2500 Fernambucq.
Van 1 Januarij tot 30 Junij 1863.
65563 Oost-Indische. | 4750 Buenos-Ayres.
22215 Buffel.

VOORRAAD van HUIDEN,
30 Junij 1862.
36591 Oost-Indische. | 11257 Buenos-Ayres.
10087 Buffel. | 6097 West-Indische.
3628 Australische.
30 Junij 1863.
37841 Oost-Indische. | 6097 West-Indische.
18954 Buffel. | 3628 Australische.
11250 Buenos-Ayres.

Schiedam 30 Junij.

Granen. Verkocht: Gerst, 132 ℔ Pernau *f* 194 cont.; 131 ℔ Coursche *f* 184 cont., *f* 186 6/w.; 125 ℔ Kunda *f* 174 cont., *f* 176 6/w.

Gist. De prijs is tot nadere aankondiging op 45 c. per ½ Ned. pond bepaald.

Moutwijn, per Ned. vat zonder fust *f* 11 50.
Jenever, 〃 〃 〃 〃 〃 〃 17.—.
Amst. Proef., 〃 〃 〃 〃 〃 〃 18.25
Alles zonder de belasting.
Spoeling per [illegible]........ 0 60

Amsterdam 30 Junij.

Staat van **Granen** en **Zaden** gedurende de maand Junij: Aanvoer uit Zee: 2043 l. Tarwe, 3160 l. Rogge, 46 l. Boekweit, 84 l. Erwten, 3 l. Boonen, 136 l. Gerst, 72 l. Lijnzaad, 1,557,000 ℔ Tarwemeel; van de rivieren: 27 l. Rogge, 670,000 ℔ Tarwemeel. Uit- en doorvoer naar Zee: 16 l. 18 m. Erwten, 4 l. 9 m. Boonen, 4252 ℔ Tarwemeel. Doorvoer naar de rivieren: 243 l. Tarwe, 400 l. Rogge, 764,603 ℔ Tarwemeel. Opslag in Entr.: 550 l. Rogge. Uitslag uit Entr.: 26 l. Rogge.

Ter beurze aangeslagen de volgende telegram uit Liverpool van heden:

Katoen. Middl. Orleans 21¼, dito Georgia 21, fair Dhollerah 18. Afgedaan 4000 b. Stille markt en het artikel ruim.

Londen 29 Junij.

Suiker stil tot vorige prijzen, er zijn geene omzettingen bekend geworden; geraffin. met redelijken handel, ord. lompen en brooden 46/9 a 47/; voorraad 96,325 ton. **Koffij.** Plant. Ceylon onveranderd. **Rijst** stil met uitzondering van de mindere soorten; Bengal goed wit 12/9, Necranzie 9/6; voorraad 45,409 ton. **Cochenille** met veel vraag en ½ a 1 d. hooger. **Katoen** vast. **Oliezaden.** Lijnzaad stil; Calcutta zeilende 62/, Kurrachee 71/, Calcutta 64/ a 68/, Raapzaad Calcutta 61/ a 61/6, ord. 40/ a 45/. **Hennep.** Manilla iets hooger, good roping merk A £ 26. **Metalen.** Schotsch Gietijzer vast; loco 52/6, Julij/Sept. 53/6. Tin in een doen, Straits 120/ a 126/6. **Oliën.** Lijn- stil 44/9, Julij/Dec. 43/; Raap- flaauw 49/ en 47/; Cocos- in een doen 45/ en 47/6 a 48/; Palm- vaster 46/; Petroleum loco 2/, Sept./Dec. 2/4 a 2/5, ruwe £ 20; Terpentijn- nominaal 91/ en 98/. **Talk** flaauw, loco en Junij 43/, Oct./Dec. 45/9; voorraad 46,812 v.

Graanmarkt met goeden aanvoer van het buitenland. Tarwe flaauw tot vorige prijzen; Amerik. Meel als voren; Gerst in een doen; Boonen en Erwten onveranderd; puike Haver vast in prijs, mindere kwal. iets lager; Lijn- en Raapzaad flaauw. De aanvoeren der vorige week bedroegen 33,917 q. Tarwe, 2180 q. Gerst, 31,692 q. Haver, 663 q. Boonen, 1608 q. Erwten, 24,575 z. en 5467 vtjs. Meel.

Veemarkt. Gedurende de afgeloopene week met goeden aanvoer. De stemming was heden algemeen beter. Horenvee en Schapen met goede vraag tot vorige prijzen; Kalveren 2 a 4 d. hooger. Men noteert: Ossen 3/8 a 5/2, Schapen 4/ a 5/2, Lammeren 6/ a 6/6, Kalveren 4/ a 4/10, Varkens 3/6 a 4/6.

Antwerpen 29 Junij.

Granen en **Oliezaden** zonder handel. **Huiden.** Gedr. B.-A. Koe- 49 c., gez. dito Ossen- 29½ c., dito Koe- 23 a 26½ c. **Krenten.** Cephalonia nieuwe *f* 19½. **Petroleum** met veel handel tot eene prijsverhooging van 3 fr.; niet minder dan 5000 vtjs. werden heden afgedaan; men betaalde voor ligt gele loco fr. 68½ a 70 en houdt nu op fr. 71, per Sept. betaalde men fr. 76 a 77½, per Oct. fr. 78½ a 79, per Sept./Dec. fr. 80 a 81; men noteert thans per Aug. fr. 75, per Sept. fr. 78 a 80, per Oct. fr. 80, per Sept./Dec. fr. 82 a 83. **Reuzel.** Amerik. *f* 23 cons.

Havre 27 Junij.

Katoen. Verkoopen gisteren ca. 750 b. Heden was er meerder vraag, en tot 3 ure werden ca. 1300 b. afgedaan tot vorige prijzen. **Koffij.** Haiti fr. 87, Gonaives fr. 94; Santos fr. 85 a 96 entr. **Huiden.** M.-V. gedr. Koe- fr. 100, gez. Ossen- fr. 55. **Talk** stil, La Plata fr. 51½. **Reuzel.** Puike Amerik. fr. 49. **Haar.** M.-V. Ossen- fr. 140. **Koper.** Chili vast op fr. 221. **Horens.** Rio fr. 32½.

Hamburg 29 Junij.

Koffij. Verkocht zeilende 3000 b. naar de Middellandsche Zee en loco 2000 b. diverse soorten, meest Rio. **Raapolie** stil, per Oct. 29 mb. **Granen.** Tarwe flaauw. Rogge in loco iets lager; van de Oostzee flaauw. Van **Zink** werden den 27sten verkocht: loco 2800 c. tot 11 mb. 7 sch. en per Sept./Oct. 4000 c. tot 11.9.

Baltimore 16 Junij.

Tabak. De handel gedurende de afgeloopen 14 dagen was iets belangrijker, ofschoon de kooplust niet algemeen was ten gevolge der minder gunstige berigten uit Europa. De inspectie bedroeg 2753 v. Maryland, 2061 v. Ohio en 343 v. Kentucky. Maryland van goede kwaliteit was gevraagd tot circa vorige prijzen. Vele planters houden hunnen Tabak van de markt of bieden slechts ordinaire kwaliteit aan, waardoor de keuze veel te wenschen overlaat. De berigten omtrent het gewas zijn ongunstig ten gevolge van de droogte. Ohio met goede vraag tot vorige prijzen, het aangevoerde vond gretige koopers, zoodat daarvan geen voorraad bestaat. De aanvoeren zijn belangrijk. Kentucky onveranderd. Men noteert:

Maryland, redelijk blank en blank $ 20, blankbruin $ 16 a 18, helder bruin $ 14 a 15, licht bruin $ 12 a 13, ord. en goed ord. $ 10½ a 11, gemeen $ 9½ a 10, Sunborn Scrubs $ 8½ a 14; Ohio, fijn rood en geel $ 15 a 17, fijn kleurig $ 13 a 15, middel dito $ 11 a 12, ord. dito $ 10 a 10½, ord. groen en ord. bruin $ 9 a 10, roode partijen average lots $ 11½ a 12½; Kentucky, Selection $ 30, fijn blad $ 24 a 26, middel en goed blad $ 22 a 24, ord. blad $ 19 a 22, goede Lugs $ 17 a 19, gemeene Lugs $ 15 a 17. In lading naar Rotterdam Isabella C. Jones; daarheen werden dit jaar verladen 2230 v. **Vrachten** naar Nederland 32/6. **Wissel** op Amsterdam 60/d. zigt 60.

Havana 6 Junij.

Suiker. Gekleide in de afgeloopene vraag met veel handel, waardoor de prijzen ½ r. vooruitgingen; vooral ging er veel om in infer. wit n.° 10 a 23 tot r. 10½ a 11½; ten gevolge van den kleinen oogst kwam er ook eenige vraag voor speculanten, zoodat prijzen waarschijnlijk vooreerst niet zullen teruggaan; men noteert n.° 5 a 10 r. 4½ a 6½, n.° 11 a 12 r. 6½ a 6¾, n.° 13 a 14 r. 7 a 7½, n.° 15 a 17 r. 7½ a 8½, n.° 18 a 20 r. 9 a 10, wit infer. en sup. r. 10 a 13; voorraad zoo hier als te Matanzas 350,000 k.; Moscovados met veel vraag en hooger in prijs; men betaalde laatstelijk r. 6. Melassen schaarsch, gekl. r. 3. **Rum** flaauw, $ 22 in oud en $ 28 in nieuw fust. **Honig** r. 3½. **Was.** Gele $ 7¼ a 8¼, witte $ 12 a 12½. **Tabak.** Men verwacht spoedig nieuwen aanvoer; nieuwe Partido middl. a supr. bedong voor een klein partijtje $ 90 a 100, Gibrara $ 13, Vuelta Abaja n.° 1 a 5 $ 100 a 200. **Sigaren** zonder handel.

INVOER-ARTIKELEN. **Kaarsen.** Compositie van Antwerpen $ 25 met veel voorraad. **Kaas.** Holl. met veel vraag, 300 Edamm. en 500 Gouds. bedongen $ 30. **Hooi.** Amerik. $ 3½. **Vrachten** 2/6 a 5/ lager. **Wissel** hooger, Londen 10 pc, Parijs 4 a 3½ pc.

St. Thomas 13 Junij.

INVOER-ARTIKELEN. De geringe aanvoer en levendige vraag, in enkele gevallen tot iets hoogere prijzen. **Gebakken Steen.** Duitsche bedong $ 12 a 15. **Boter.** Amerik. 20, Iersche 18 c. per ℔. **Kaarsen.** Holl. Stearine 6 st. per ℔ gevraagd a 25 c. per ℔. **Kaas.** Goudsche $ 1½ per stuk, Edam $ 7 a 7½ per doz. **Jenever.** Roode kelders JDK & Z. $ 3 a 3½, groene $ 1½ a 2. Westphaalsche **Hammen** 18 c. per ℔. **Lijnolie.** Gek. in kruiken van 1½ gall. $ 1¾ per stuk, in vaatjes 75 c. per gall.; ongek. 50 a 60 c. **Rijst.** O.-I. $ 4 a 4½ voor puike kwal. **Suiker.** Holl. Crushed 10 a 12 c., brooden 12 a 14 c.

Ook voor UITVOER-ARTIKELEN was veel vraag. Van **Suiker** werd veel verscheept en bestaat nog slechts kleine voorraad; te Porto Rico betaalde men $ 3½ a 4½ qtl. en voor Melassen $ 14 a 17 per 110 gall. **Vrachten** hooger, Kanaal om orders, Tabak van La Plata £ 6.17.6 a 7. **Wissel** hooger; Londen 90 d. z., Bankwissels $ 4.92½, Parijs fr. 6.20.

Beursberigten.

Parijs 29 Junij.

Frankrijk 3 pc. a cont. 68.50; dito op ultimo 68.50; dito 4½ pc. a cont. 97.10; dito op ultimo —; Frans. Bank-Actien 3410; Credit Mobil. 1195; Noorder Spoorw. 1030; Fransch Oostenr. Spoorw. 461.25; Russ. Spoorw. 433.75. Italië 5 pc. —. Spanje 2 pc. —; dito Binnenl. 3 pc. 52½; dito Buitenl. 3 pc. —; dito Nieuwe —; dito Passive —.

Met flaauwe stemming werd echter einde beurs de kooplust iets levendiger.

Amsterdam 30 Junij.

				l. k.	h. k.	[illegible]k.
Nederl., ..	Werk. Schuld	2½	pCt.	63⅝	63 11/16	
〃	dito dito	3	〃	76 3/16	76 5/16	76 3/16
〃	dito dito	4	〃	99¾	99 13/16	
〃	O.-I. Leening	4	〃	99 9/16		
〃	Amort. Synd.	3½	〃	92⅝		
〃	Hand. Maats.		〃	147¾	148	147⅞
〃	Holl. Spw....	4½	〃	101½		
〃	Rijn Spw.....	4½	〃			
België, ..	Cert. *Rothsch.*	2½	〃			
Spanje...	Buitenlands..	2	〃	48½		
〃	dito	3	〃			
〃	Binnenlands.	3	〃	51 3/16		
〃	Amort. Schuld					
〃	Bew. v. Coup.			12¾		
Portugal,	Obligatien...	3	pCt.	47⅜	47 7/16	
〃	dito 1856/62.	3	〃	47⅛	47¼	47⅛
〃	dito Uitgest..	3	〃	46¾		
Rusland,	Ob. *Hope en C.*	5	〃	102		
〃	dito 1828/29..	5	〃			
〃	Cert. 1831/33	5	〃			
〃	d.° 1840.....	4	〃	78⅜		
〃	2/3/4e Leen..	4	〃			
〃	Cert. 5e Serie.	5	〃	84⅛	84¼	
〃	d.° 1855, 6e S.	5	〃	90		
〃	d.° te Lond.	3	〃	57½		
〃	N. Leen. 1862	5	〃	90⅝		
〃	Inschr. v. Ass.	6	〃			
〃	Cert. v. dito..	6	〃	54		
〃	Spw.-Actien.	5	〃	203¾	204¼	204
Polen, ...	Aand. 1835..		〃	161½		
〃	Oblig.......	4	〃			
Pruissen,	Oblig.	5	〃			
〃	Aand. 1854..	3½	〃			
Oostenr.,	Ob. *Goll en C.*	5	〃			
〃	d.° dito	4	〃	51		
〃	d.° Met. Oude	5	〃	63 13/16	63 15/16	63 13/16
〃	d.° Metalliek.	2½	〃	32 11/16		
〃	d.° N. te Ams.	5	〃	84⅝	84⅞	84⅝
〃	d.° Nat. Met..	5	〃	67 13/16	67 15/16	67⅞
〃	W. Ad. fl 250	4	〃	258		
Brazilië,	1824 £ 100..	5	〃			
Equador,	Oblig. 1855..	1	〃			
Venez.,..	Obligatien...	2	〃	23¾	23 15/16	23 13/16
〃	Uitgestelde..	1	〃			
Grenada,	Obligatien...	2	〃	31¼		
〃	Gest. Uitgest.		〃	9 5/16	9⅜	
Mexico,..	Obligatien...	3	〃	35	35 1/16	35 1/16
Illinois..............		7	〃	78		

Handelm. a cont., 4½ pc, 147½; id. Leen. 1858, 4 pc., 100½. Holl. Spw., 4 pc., 97⅝. Rijn, Aand. (Shares) 260 volgefourn. Centraalmaats. Aand., 58½; dito Leen., 123½, 123¾; Algemeene Maats. van Handel en Nijverheid, 106; Ind. Bank, 100½, 100¾; Nation. Hypoth-Bank, 99½; idem Nederl., 99. Rusl., Cert. Adm. te Hamb., 5 pc., 82⅝; id. Cert. te Lond., 4½ pc., 89; dito bij Hope en Co. 1860, 4½ pc., 91, 91½, 91; Hypoth., 4½ pc., 76. Oostenr.. Weener Bank-Actien, 5 pc., 839, 840, 839; dito Aand, 1839, 405; id. id. 1860, 5 pc., 524, 525½; Fr. Oosten. Spw. Obl. bij Hope, *f* 131. Oostenr. Loten *f* 143, 143½. Denem., Oblig. te Londen, 4 pc., 88. Brazilië, Geldl. 1852/60, 4½ pc., 89⅝. Grenada, Obl. Gest. Werk., 15⅜, 7/16; Hectar., 86, 87 c. Illinois, Spw.-Aand., 66. Vereen. Staten, 5 pc., 67⅛, ⅜, ⅜; dito dito 6 pc., 71⅝, ⅝, ⅛. Turkije, Binnenl., 6 pc., 48¾, 15/16, ⅞; dito Cert. te Amst., 137½. Griekenl., Oblig., 5 pc., 33⅜, ⅜, ½; dito Coup., 5.

Beleening 3½, Prolongatie 3½, Disconto 3½ pc.

Binnenl. fondsen leverden bij matigen handel weder zeer weinig op; ook in buitenl. was de markt meerendeels zeer kalm en flaauw gestemd, zonder dat wij op noemenswaardige variatie te wijzen hebben; alleen waren van Russ. de 4½ pcts. 1860 ½ pct. lager. Van speculatiesoorten waren Turken ruim ½ pct. lager. Grieken die ook ½ gedaald waren sloten minder flaauw. Van Amer. fondsen was de stemming in Mexik. en 5 en 6 pct. Vereen. St. iets beter.

Weerkundige Waarnemingen op 30 Junij 1863. — 8 uur v. m.

NAMEN der PLAATSEN.	BAROMETER te Maastricht en verschil.	WIND. rigting.	WIND. kracht.	TEMPERATUUR.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
	Millim.			Celsius.		
Hartlepool......	+ 1. 0	N.	—	+ 16. 7	schoon.	slecht water.
Groningen......	— 1. 6	Z.W.t.Z.	0	+ 16. 0	—	—
Helder.........	— 1. 1	W.t.N.	1	+ 15. 0	—	—
Yarmouth	—	—	—	—	—	—
Vlissingen	— 1. 2	W.N.W.	3	+ 15 2	—	—
Maastricht......	761. 9	W.Z.W.	3	+ 13 4	—	—
Portsmouth	+ 3. 6	W.	weinig wind.	+ 12. 8	schoon.	stil.
Plymouth	+ 2. 3	W.Z.W.	ligte bries.	+ 18. 3	bewolkt.	slecht water.
Havre	+ 4. 1	N.W.	stijve bries.	+ 16. 8	vederwolkjes.	〃
Parijs..........	+ 1 5	W.Z.W.	5	+ 14. 6	eenigzins bewolkt.	—
Brest..........	+ 3. 7	N.W.	0	+ 12. 0	zwaar bewolkt.	slecht water.

Alzoo grootste verschil in Nederland M 1. 6 G; generaal idem Hv 5. 7 G.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (N.W.) *Aangekomen.*
30 junij *Alblasserdam*, 't Hoen, Banjoewangie (vertr. 7 febr.) (opgesl. n. Helvoet)

Hellevoet (NW) *Aang.*
30 junij *Rotterdam* (st.), Middellandsche Zee
Excelsior, Wright, Lond.
Thames, Ford, Newcastle
Mars, Dennison, d.°
Conquest, Atkins, d.°
Elvira, Robinson, d.°
Wilhelm, Ehlert, Dantzig
Willy, Seeger, Stettin
Elisabeth, Snoek, Texel
Alblasserdam, 't Hoen, Brouwershaven
Vertrokken.
Californië, v. d. Valk, Malta
de Maas, v. Duffelen, Lissabon
Stad Dordr. (s), Londen

Brielle (W.t.N.) *Aang.*
30 junij *Adm. Cator* (st.), Hartlepool
Vertrokken.
Adm. Ver-Huell (st.), Havre
Leo (st.), Londen
Batavier (st.), d.°
Active, Richardson, Whitstable
Gironde (st.), Dantzig
Amicitia (st.), Bergen

Texel *Aangekomen*
29 junij *Rembrandt* (st.), Memel
Adieu, Svendsen, Hudikswall
AnnaPaulowna(s), Dantz.
30 *Madura*, v. Bruggen, Banjoewangie (vertr. 21 febr.)
Luit.-Adm. Tjerk Hiddes, Parma, Suriname
Suriname Packet, Rossberger, dito
Vertrokken.
29 *Ondine* (st.), Bordeaux
Hoop, Jelsma, Londen
Edel, Toft, Newcastle
New Ed, Behr, Sunderl.
Hero, Addicks, avontuur
Engelina, Christians, d.°
(W. Z. W.)

Vlie *Aangekomen*
28 jun. *Verwachting*, Ruiten, Newcastle
Charlotte, Randulff, Wyborg
Meinskina, Oldenburger, Riga
Vertrokken.
28 *Archimedes*, Fretwurst, Newcastle
Mary & Eliza, Freeman, Sunderland
Catherine, Dyer, d.°
Maria Helena, Teerling, Archangel
Klasiena Arendina, Veldhuis, St. Petersb.
Forenede, Lindtner, Stavanger

Zoltkamp *Aangek*
27 junij *Barteld Herman*, Rasker, Koningsb.
Groningen, Loose, Newc.

Zierikzee *Aangek.*
29 junij *Diana* Brooks, Liverpool

Veere *Aangekomen*
28 junij *Hannah*, Gibbs, Newcastle n. Middelb.

Vlissingen *Aangek.*
28 junij *Constantine*, Mandich, New-York
29 *Comte de Hainaut*, Jansen, Valparaiso
Marie, Lubrano, Odessa
Vertrokken.
26 *Ibéris*, Durand, Bilbao
27 *Tweelingen*, Tap, Riga
—o—

Nagasaki *Aangek.*
24 april *Dolfijn*, Gollards, Shanghai

Suriname *Aangek.*
21 mei *Jonkvrouw Geertrui*, Bouwen, Amst.

St. Croix *Vertrokken*
9 junij *Jeannette Rouline*, Hoeksema, Kopenh.

Havana *Aangekomen*
7 jun. *Neptunus*, v. d. Gaast, Amsterdam

Baltimore *In lading*
16 junij *Energie*, Amsterd.
Union, dito
Isabella C. Jones, Rott.

Marseille *Vertr.*
27 junij *Reyna*, de Jonge, Hamburg

Liverpool *Aangek.*
28 jun. *Albatross* (s), Rott.

Falmouth *Vertr.*
26 junij *Solleftea*, Lundquist, (v. Padang) Amst.
27 *Western Continent*, Lull, (v. Bassein) Schiedam

Bij **Goudstaart** *Aang.*
27 junij *Maria Christina*, Voss, Bat. n. Hamburg

Torbay *Binnengel.*
26 junij *Ida Wilhelmina*, Rotgans, Rott. n. Batavia

Southampton *Aang.*
28 junij *Louise*, Swanson, Rotterdam

Dungeness *Ter reede*
28 jun. *Mary Ann Meville*, Wellsted, Rotterd. n. Gloucester
Gepasseerd.
27 *Telegraph*, Rolufs, Amsterd. n. Batavia
Cornelia & Susanna, Wijtsma, Rott. naar Buenos-Ayres

Deal *Gepasseerd*
27 junij *Diana*, Jongebloed, Londen n. Berbice
Aangekomen.
27 *Walcheren*, v. d. Heyde, Vlissingen n. Batavia

Goole *Aangekomen*
27 j. *Unite*, Fozzard, Amst.

Hull *Aangekomen*
27 jun. *Jane*, Fozzard, Amst.

Hartlepool *Aangek.*
27 junij *Belinda*, Randell, Dordrecht

Shields *Aangekomen*
28 junij *Eendragt*, Munneke, Harlingen
Eendragt, de Boer, Yarmouth
Gem, Carr, Rotterdam
Ellen, Carr, Dordrecht
Pilot, Cobden, d.°
Bordeaux, Nelson, d.°
Graces, Lewis, d.°
Doris, Bond, Zierikzee
Louise, Witt, Schiedam
Gefion, Arentsen, d.°
Persa, Drent, Groning.
Vertrokken.
27 *Elizabeth*, Rotterdam
28 *Catherine*, d.°
Maria, d.°

Newcastle *In lading*
26 junij *Gesina Jantina*, Alberts, St. Petersb.

Grangemouth *Vertr.*
27 junij *Wave*, Strachan, Rotterdam

Charlestown *Aangek.*
26 junij *Weltevreden*, Kieft, Leith

Banff *Aangekomen*
27 j. *Wietska*, Bos, St. Pet.

Antwerpen *Vertr.*
28 jun. *Arendina Catharina*, Leeuwes, Koningsb.
29 *Zuidlaren*, Drenth, Smirna

Leer *Aangekomen*
25 junij *Cath. Groenewold*, Velvis, Amsterdam

Hamburg *Aangek.*
27 jun. *Afina*, Koops, Cadix
Georg, Breckwoldt, Nieuwe Diep
28 *Jonge Barend*, Prins, Termunterzijl
Vertrokken.
27 *Folkerdina*, Dijkstra, Amsterdam
Catharina Maria, de Roth, Rotterdam
28 *Willem*, Kröger, Amst.

Cuxhaven *Aangek.*
28 junij *Betty*, Bellstedt, Batavia
29 *Ommelanden*, Wieringa, Hartlepool

Bremerhaven *Aang.*
27 junij *Gebr. Coerkamp*, Coerkamp, St. Pet.
28 *Julie*, Rauschenberg, Nieuwe Diep
Vertrokken.
27 *Georgina Wubbina*, Heins, Koningsbergen
Jacoba Gezina, de Vries, Stettin

Flensburg *Aangek.*
25 j. *Sika*, Venema, Bremen

Stettin *Aangekomen*
27 junij *Amazone*, Kraeft, Amsterdam
Vertrokken.
26 *Minna*, Stöwer, Rott.
27 *Aries*, Engelsman, d.°
Gertina, Feijen, d.°

Swinemunde *Vertr.*
26 junij *Medea* (st.), Amst.

Dantzig *Aangekomen*
26 junij *Vertrouwen*, Pott, Schiedam
Grietina, Sprik, Rott.
Gesina, Bartels, Zwolle
Agatha, Riepma, Amst.
27 *Concordia*, de Groot, Dordrecht
Vertrokken.
26 *Ida* (st.), Hammer, Rott.
Anna, Aldrup, Schiedam

Pillau *Aangekomen*
26 junij *Froukje*, Koops, Antwerpen
27 *Heyo & Diecke*, Doijen, Amsterdam
Bonna Roemelingh, Visser, Brake

Bolderaa *Aangek.*
21 junij *Eendragt*, Houwink, Schiedam
23 *Maria*, de Jonge, Triest
24 *Maria Spes Mea*, Vaalman, Hamburg
25 *Broedertrouw*, de Groot, Helsingfors
Renske, Pot, Delfzijl
Leonore, Jongebloed, Amsterdam
Vertrokken.
20 *Abelona*, Mathiesen, Holland
Arendina, Boerhave, Elseneur
21 *Drie Gezusters*, Oldenburger, Harlingen

Nerva *Aangekomen*
19 junij *Martha*, Nieboer, Kroonstad
20 *Catharina Elisabeth*, Lever, dito
23 *Jantina*, Lunenborg, Liverpool
Vertrokken.
19 *Concordia*, Olthoff, Purmerend
Jörgen Olsen, Nielsen, Middelburg
21 *Andrea*, Hesselberg, Purmerend
Johanna Elizabeth, Zwaal, Amsterdam

Kroonstad *Aangek.*
25 junij *Gebroeders Smit*, Smit, Cette
Cornelis, Fokkes, Marseille

Norrköping *Uitgekl.*
vóór 20 junij *Harmina*, Tunteler, Engeland

Drontheim *Uitgekl.*
12 junij *Annegiena Elsina*, Kuiper, Frankrijk

Gothenburg *Aangek.*
23 junij *Baltimore*, Brakke, Amsterdam (5 dagen reis)

Kopenhagen *Aangek.*
25 junij *Vrouw Hillechiena*, Joosten, Amsterdam
29 *Willem I* (st.), Amst. (vertrok n. Stettin)
Vertrokken.
27 *Gezina*, Bekkering, (v. Stockholm) Dublin
Gepasseerd.
26 *Garonne*, Bakker, Cadix n. St. Petersb.
Arentina Jacoba, Menses, Amst. n. d.°
Termonde, de Boer, Triëst n. d.°
Hertha, Dade, Pernau n. Schiedam

Elseneur *Aangek.*
26 junij *Pandora*, Galle, Schiedam n. Pernau
Providentia, Pabst, Schiedam
27 *Harmonie*, Boer, Lissabon n. St. Petersb.
Solid, Norlander, Rott. n. Hernösand
Cornelia Jantina, Kwint, Amst. n. St. Petersb.
Catharina, Douwes, St. Pet. n. Engeland
Hendrika Catharina, Mooi, ... n. Londen
28 *Vr. Martha*, de Vries, Newcastle n. St. Pet.
Gepasseerd.
26 *Themis*, Jonker, Londen n. Norrköping
—o—

Tonningen 21 junij. De Fransche logger *Général Bosquet*, kapit. Garay, van Bayonne n. Hamburg, is voor de Eider gestrand en denkelijk verbrijzeld.

Shields 27 junij. Het Ned. schip *Hendrika Gezina*, kapit. Pronk, van Pomaron alhier gearriveerd, is bij vonnis der Admiraliteit in beslag genomen.

Torbay 28 junij. Het schip *Jehu*, van St. Lucia n. Londen, rapporteert, op 48° 48′ NB. en 20° 12′ WL. gestooten te hebben op eene blinde klip, ca. 3 voet onder water, waardoor schade aan den boeg veroorzaakt was.

Dartmouth 28 junij. Het Nederl. kofschip *Marchiena Martha*, k. Bakker, v. Tarragona n. St. Petersburg, is alhier binnengeloopen; heeft den kluiverboom verloren, gebrek aan proviand, en moet den bodem schoonmaken.

Rhyl (N. Wallis) 28 junij. Het te Pekela te huis behoorend kofschip *Jantina*, kapit. Pott, van Liverpool naar Nerva, geladen met ijzer en zout, is in zee lek geworden en gisteren avond zes mijlen N. van hier gezonken; de masten komen bij laag water boven. De kapitein, stuurman en 6 man hebben met behoud hunner kleederen den wal bereikt; zij zullen morgen per stoomboot naar Liverpool vertrekken.

—o—

Gepraaid:

15 mei, op 3° NB. en 22° WL., Ned. schip *Julia*, kap. van der Tas, van Rotterdam naar Valparaiso.

5 junij, op 30° NB. en 43° 30′ WL., Ned. schoener *Albertus*, sturende om de noord.

Door kapit. Muntendam, te Helvoet binnen:

23 junij, bij Kaap St. Vincent, in goeden staat zeilende, Nederl. kofschip *Sophia*, kapit. Hansen, van Cadix n. Amsterdam.

Door de *Marchiena Martha*, k. Bakker, te Dartmouth aangekomen:

26 junij, op 49° NB. en 7° WL., de Ned. schoener *Delia*, kapit. Huizing.

Geseind:

23 mei, op 2° 45′ NB. en 26° 50′ WL., een schip, toonende tweeden onderscheidingswimpel met n.° 6837, zijnde de *Vier Gezusters*, kapit. Bik, van Rotterdam naar Batavia.

—o—

29 junij. De wind te **Deal** W.N.W.—Z.W.

—o—

Rotterdam *Uitgekl.*
29 junij *Constance*, Sipkes, Singapore
Annette, Samuelsen, Riga
Louise Frederike, Zybrants, Hamburg
Minerva, Collundt, d.°

Nieuwe Diep *Zeilkl.*
Jacoba & Christina, Jaski, Batavia
Henrietta, Visser, Samarang
Baron van Hardenbroek, v. Rossum, Soerabaija
Anna Elisabeth, Schnur, Genua
Tjallinga Aurelia, Ligthart, Nantes
Capella, Kruisinga, Newcastle

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 1 julij: 1ste getijde 3 ure 29 min.; 2de get. 3 ure 53 min.

Arnhem. Waterhoogte 30 junij 2.17 el. (gev. 9 d.)

Keulen. Rijnhoogte 30 junij 9 voet 7 d. Rijnl. (gevallen 3½ d.)

—o—

Aangek. Passagiers.
Te **Nieuwe Diep:**

Van Java, per *Madura*, kapit. v. Bruggen: de heer J. C. Leclercq de Courcelles, echtgen. en 2 kinderen.

Van Suriname, per *L.-A. Tjerk Hiddes*, kapt. Parma: de heer C. van Eeten, echtg. en dochter; mej. H. Hervit; jongeheer Taunay; F. Roux; C. Misschiede.

Van Suriname, per *Suriname Packet*, kapit. Rossberger: de heer J. C. R. Bennernagel.

Cargalijsten.

Rotterdam.

BANJOEWANGIE, Catharina Maria, Oomkens. — 7383 pic. Suiker en 65 legg. Arak, A. van Hoboken en Zn.; 3915 pic. Suiker, N. H. M.; 965 pic. dito, Order. — Voor Amsterdam: 350 pakk. Tabak, Spengler en Co.

Amsterdam.

BANJOEWANGIE, Monitor, Almgrén. — 1570 b. Koffij, Deichmann en vom Rath; 1545 kr. Suiker, Bause en Stolte.

Rotterdam 30 Junij.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl...	Werk. Schuld 2½ pCt.	63 11/16		
„	dito dito 4 „	99¾		
„	Handel-Maats. 4 „	100⅝		
„	Ad. Rott. Bank	100½		
Portugal..	Oblig. 1856/62. 3 „	47	47⅛	47
Rusland ..	Obl. bij Hope 4 „	78⅝		
„	Obl. te Lond.. 3 „	57⅛	57¼	57⅛
„	Obl. St. 1855. 5 „	90		
„	Obl. Amst. ....4½ „	91⅜		
„	d.° Spw.-Ad. „	204¼		
Oostenr...	Obl. in Metall. 2½ „	32 13/16	32⅞	32⅞
„	dito dito 5 „	63⅞	63 15/16	63⅞
„	Nieuwe, Amst. 5 „	84⅝		
„	d.° Nationale. 5 „	67⅞	68	67⅞
„	Priorit. Loten. ƒ	144⅛		
Venez....	Obl. .... 2 „	23⅞	23 15/16	23⅞
„	Obl. Mei... 6 „	57		
Granada ..	Obl. Gestemp.	15 7/16		
Mexico...	Obl. .... 3 „	34⅜		
Griekenl..	Obl. .... 5 „	33¼	33⅜	33¼
Turkije...	Binnenl. ..... 6 „	48 13/16	49	48⅞
Amerika,	Obl. .... 6 „	72		
„	dito .... 5 „	67⅛		
„	losb. 1882 .. 6 „	69⅛	69¼	69¼

Met eenigen handel leverden de prijzen geringe verandering op.

Het Committé der Effecten-Handelaren,
A. J. DE JONGH, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten *drie* ure: Nederl. Werkel. Schuld, 2½ pc., 63⅞. Rusl., Oblig. te Lond., 4½ pc., 89½, ¼, ⅜; dito 1860, 4½ pc., 91½. Oostenr., Metall., 2½ pc., 32⅞. Mexico, Oblig., 3 pc., 34⅜, 15/16. Venez., Oblig., 2 pc., 23⅞. Griekenl., Oblig., 5 pc., 33. Turkije, 6 pc., 48⅞.

Londen 29 Junij.

3 pc. Cons. cont.	92 a	92⅛	3 pc. Rusland..	58	-	59
5 pc. Brazilië...	99 -	101	5 pc. Sardinië..	87	-	90
id. 4½ pc. 1860..	90 -	92	3 pc. Spanje...	55	-	55½
6 pc. Buen.-Ayr.	95 -	97	2 pc. idem.....	49	-	49½
idem Deferred..	39 -	41	idem Passive...	34½	-	34⅞
Equador.......	16½ -	17	id. Com.-B.....	12	-	12½
5 pc. Grieken..	37 -	37½	6 pc. Turkije...	92	-	93
id. Coupons.....	17½ -	17¾	6 pc. idem 1858.	69½	-	70
2 pc. N. Gren.	32 -	32½	6 pc. idem 1862.	70½	-	71
id. Afgestemp..	15½ -	16	4 pc. idem gег.	102	-	104
id. Uitgestelde..	9½ -	9¾	2 pc. Venez...	25	-	25½
Land-Warrants.	— -	—	1 pc. Deferr....	13	-	14
3 pc. Mexico...	37½ -	38	5 pc. Italië 1861	72½	-	72⅞
4½ pc. Peru....	89½ -	—	2½ pc. Holland.	64½	-	65½
3 pc. idem.....	— -	—	4 pc. idem.....	100½	-	101½
3 pc. Port. 1853	49½ -	49¾	Wissel Amst. krt.	11.16	a	17
4 pc. Rusland..	94 -	95	idem 3 m.....	11.18½	a	18¾
5 pc. idem....	90 -	92	idem Rott. 3 m..	11.18½	a	18¾

Zoo voor binnen als de meeste buitenl. fondsen was de stemming merkelijk williger.

OFFICIELE WISSELKOERSEN.

ROTTERDAM 30 Junij.

		per		
Londen......	disc. 4 %	£ 1	op 3/m.	ƒ 11.69
			„ 2/m.	„ 11.72½
			„ kort	„ 11.80
Parijs.......	„ 4 %	fr. 100	„ 3/m	„ 46.20
			„ 2/m	„ 46.35
			„ kort	„ 46.55
Antwerpen.	„ 3 %	fr. 100	„ 3/m	„ 46.20
			„ kort	„ 46.60
Hamburg...	„ 3 %	M. B. 40	„ 3/m.	„ 34.90
			„ 2/m.	„ 35.—
			„ kort.	„ 35.30
Bremen......	„ 5 %	Ls. d'or Th. 100.	„ 3/m.	„ 187.10
Berlijn	„ 4 %	Th. 100.........	„ 3/m.	„ 172.25
			„ kort.	„ 174
St. Petersb..	„ 3½ %	Rs. 100.........	„ 3/m.	„ 176½
Frankf. a/M.	„ 3 %	z. w. fl. 100....	„ 3/m.	„ 98.75
			„ kort.	„ 99.35
Augsburg...	„ 3 %	z. w. fl. 100....	„ 3/m.	„ 98
Weenen	„ 5 %	o. w. fl. 100....	„ 3/m.	„ 103
Triest.......	„ 5 %	o. w. fl. 100....	„ 3/m.	„ 102.75
Venetië......	„ 5 %	o. w. zilver fl. 100	„ 3/m.	„ 112
Livorno......	„ 5 %	Ls. 100.........	„ 2/m.	„ 46
Genua.......	„ 5 %	Ls. 100.........	„ 2/m.	„ 46
Napels	„ 5 %	Ls. 100.........	„ 2/m.	„ 46
Lissabon.....	„ 5 %	Cru. 40	„ 3/m.	„ 41

Disconto van Wisselbrieven 3½ %, van Promessen 4 %.

AMSTERDAM 30 Junij.

2 Maanden.			Zigt.		3 Maanden.			Zigt.	
Londen ...	11.71½	g	11.78½	g	Madrid....	238	g	—	g
Parijs......	55 11/16	g	56⅛	p	Cadix......	237	g	—	g
Bordeaux.	55⅞	g	—	g	Sevillië...	235	g	—	g
idem 1/m.	55½	g	—	g	Bilbao.....	235	g	—	g
Hamburg.	35	g	35⅛	g	Lissabon..	41½	g	—	g
Genua	45⅜	g	—	g	Porto	41½	g	—	g
Livorno....	45⅜	g	—	g	Petersb. ..	177	g	—	g
Napels.....	45⅜	g	—	g					
6 Weken.			Zigt.		6 Weken.			Zigt.	
Weenen ..	102½	g	—	g	Frankfort.	98¾	g	—	g
Augsburg.	98½	g	—	g	Rotterd...	⅛			

ADVERTENTIEN.

Goes 27 Junij 1863. — Bevallen van een' ZOON
LIJDIA DROST — Bern.

Bevallen van eene DOCHTER *C. P. VAN ALPHEN*, geliefde Echtgenoot van
G. J. VAN OORDT.
Rotterdam
28 Junij 1863.
Eenige kennisgeving.

Bevallen van eene DOCHTER *S. C. VAN KRIEKEN* — Rosset.
Rotterdam 30 Junij 1863.

Heden overleed, na een langdurig en smartelijk, doch geduldig lijden, mijne geliefde Echtgenoot ALBERTUS PETRUS VAN DE ROER, in den ouderdom van ruim 53 jaren.

Rotterdam
28 Junij 1863.
M. VAN AST,
Wed. A. P. VAN DE ROER.

De Affaire in Bieren zal door mij op denzelfden voet worden voortgezet.

ACADEMIE
VAN
BEELDENDE KUNSTEN EN TECHNISCHE WETENSCHAPPEN.

VERGADERING TER PRIJSUITDEELING,
VRIJDAG 3 JULIJ 1863,
des avonds ten 7 ure,
in de Groote Zaal der Societeit HARMONIE.
Ingang Vestzijde.

Door den Wel Eerw. en Zeer Geleerden Heer C. P. TIELE zal eene redevoering worden gehouden.

TOEGANGKAARTEN voor de ouders der leerlingen zijn bij den custos van de academie te bekomen.

Wij hebben de eer hiermede kennis te geven, dat wij van af heden 1 Julij ophouden het HOOFD-AGENTSCHAP der Algemeene Brandwaarborg- en Verzekering-Maatschappij ULTRAJECTUM waar te nemen.

Rotterdam
1 Julij 1863.
HARTOG & GLAZENER.

---

te wenschen 33ste
STAATS-LOTERIJ.
De HOOGSTE PRIJS
der 3de Klasse, van
ƒ 25,000 op N.° 19942,
IS HEDEN GETROKKEN
aan de Kantoren van
Nathans & van Witsen,
C. G. Boonenkamp,
Jan Hendrik Fol,
S. M. Wolfsbergen en
De Ligt & Bolleurs.
Rotterdam 30 Junij 1863.

Het KANTOOR van
Hooghwinkel & Co.
wordt met den 1sten der VOLGENDE MAAND VERPLAATST naar de Wijnstraat, ten Huize van D. DE KATER VAN GIJN, B, n.° 31.
Dordrecht, 26 Junij 1863.

DEPOT van THEE.

De THEEËN uit het Thee-Magazijn van JAN VAN REES & ZOON, te *Zwolle*, uitmuntende door Kracht, Geur en bovenal door Waterhoudendheid, zijn voortdurend in verzegelde Pakjes van 2½ en 5 Ons, voorzien van Stempel, Prijs en Nommer, verkrijgbaar bij *C. J. W. SNABILIE*, Grootemarkt, n.° 148, te Rotterdam, alwaar Prijs-Couranten te bekomen zijn.

MÉDAILLE DE BRONZE à la société des sciences Industrielles de Paris.
Plus de Cheveux Blancs.
Mélanogène.

Teinture par excellence de DICQUEMARE AINÉ de Rouen.

Pour teindre à la minute, en toutes nuances, les cheveux et la barbe, sans danger pour la peau et sans aucune odeur. Cette teinture est supérieure à toutes celles employées jusqu'à ce jour.

Fabrique à Rouen rue Saint-Nicolas 39.

Dépot à Rotterdam chez Mr. CHS. COUCKE, à la Haye chez Mr. E. FILLET, à Dordrecht V. HAVARD, à Breda chez Mr. VANTOMME; à Leyden chez Mr. D. J. MEYSING.

Prix par Boite ƒ 2.50.

HOLLANDSCHE IJZEREN SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.
KENNISGEVING AAN DE REIZIGERS.

Op 1° Julij a. s. komen NIEUWE BEPALINGEN in werking, welke aan alle Stations en Kantoren der Maatschappij voorhangen, betreffende:

1.° HET OVERGAAN VAN REIZIGERS IN HOOGERE RIJTUIG-KLASSE.
2.° HET VERDER REIZEN DAN HET STATION WAARVOOR HET PLAATSKAARTJE GENOMEN IS.
3.° EENE VERMINDERING VAN VRACHT VOOR KINDEREN.

Amsterdam,
27 Junij 1863.
De Administrateur,
J. W. BAKE.

MARSEILLE-BATAVIA-SHANGHAI-
OVERLANDMAIL
der MESSAGERIES IMPÉRIALES.
Vertrek van MARSEILLE den 19 van elke Maand.
TRANSPORT van PASSAGIERS, GOEDEREN en SPETIE.

VASTE DOORVRACHTEN en DIRECTE CONNOSSEMENTEN van *Rotterdam* tot *Batavia* en *Shanghai*.
GEREGELDE AANSLUITING te *Singapore* voor *Batavia*.
Aan GOUVERNEMENTS AMBTENAREN wordt eene **belangrijke reductie** toegestaan.
Tot Inschrijving van PASSAGIERS en GOEDEREN en het verkrijgen van alle Inlichtingen adres bij
SMITH & Co., te Rotterdam.

Rotterdamsche Stoomvaart-Vereeniging.
ROTTERDAM—HARBURG—HAMBURG.

De Stoomboot *MAASSTROOM*, Kapitein J. J. HANSEN, vertrekt **Vrijdag 10 Julij**, des morgens vroeg.

Deze Afvaart correspondeert op de Internationale Landbouw-Tentoonstelling, die te HAMBURG van 18 tot 20 Julij zal worden gehouden.

Goederen en Vee daarvoor bestemd, worden tot billijke Vrachtprijzen Heen en Terug aangenomen, mits daarvan tijdig wordt kennis gegeven aan

De Agenten P. A. VAN ES & Co.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-REEDERIJ.
ZOMERDIENST.
DAGELIJKSCHE DIENST tusschen ROTTERDAM-MANNHEIM.
ROTTERDAM. AFVAART: BOOMPJES.

Van ROTTERDAM	langs NIJMEGEN naar EMMERIK,	's morgens	ten	10½	ure.
„ EMMERIK	naar KEULEN, ...		„	7	„
„ KEULEN	„ MAINZ, ...	's nachts	„	12	„
„ MAINZ	„ MANNHEIM, ...	's morgens	„	4	„
„ MANNHEIM	„ MAINZ, ...	's middags	„	3	„
„ MAINZ	„ KEULEN, ...	's morgens	„	6	„
„ KEULEN	„ NIJMEGEN, ...	's avonds	„	7	„
„ NIJMEGEN	„ ROTTERDAM, ...	's morgens	„	9	„

	Enkele Reis. G. K.	Enkele Reis. V. K.	Heen en terug. G. K.	Heen en terug. V. K.
VRACHT: Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN.....	ƒ 1.80.	ƒ 1.20.	ƒ 2.70.	ƒ 1.80.
„ „ „ KEULEN........	„ 4.40.	„ 2.95.	„ 6.65.	„ 4.40.
„ „ „ MANNHEIM......	„ 8.75.	„ 5.85.	„ 13.15.	„ 8.75.

De Stoombooten dezer Reederij hebben op het Dek Glas-Paviljoen en ieder 2 Slaapkamertjes, welke laatste voor *ééne* Reis *af te huren* zijn.

Notarishuis te Rotterdam.
HEDEN, Woensdag den 1 Julij 1863,
des namiddags ten 5 ure,
AFSLAG VAN:

Een PAND en ERVE, aan de o/z. van den Schiedamschen Dijk, 3—427. Trekgeld ƒ 10,500.
Een PAND en ERVE, aan de Groote Zeeuwschmarkt, 2—370. Trekgeld ƒ 7700.
Een PAND, verdeeld in Twee HUIZEN, en ERVE, aan de Delftschevaart, 7—278. Trekg. ƒ 17,600.
Een HUIS en ERVE, met een Stuk OPEN GROND daarachter, aan de w/z. van de Lange Torenstraat, 7—266. Trekgeld ƒ 4100.
Een HUIS en ERVE, met een Stuk OPEN GROND, als voren, 7—267. Trekgeld ƒ 2550.

VEILING VAN:

Een HUIS, geteekend F, n.° 25a, en ERVE, bewesten de Hoflaan te Kralingen.
Een HUIS, geteekend F, n.° 25b, met TUIN en ERVE, als het vorig Perceel.
Een KLEUM of BOUWAKKER, in de Plasse, aan de w/z. van de Kortekade te Kralingen.
Een PAND en ERVE, aan de z/z. van de Peperstraat, 5—97.
Een PAND en ERVE, aan de n/z. van de Peperstraat, 5—65.
Een TUIN en ERVE, aan de n/z. van de Warmoezierslaan, 13—595.
Een PAND met OPEN GROND, LAAN en ERVE, aan de w/z. van de Crispijn- of Broederlaan, 15—159 en 160.
Een Stuk OPEN GROND, achter het vorig Perceel.
Een PAND met OPEN GROND en ERVE, aan de o/z. van de Nadorstlaan, 15—159.
Een WINKELHUIS met OPEN GROND, LAAN en ERVE, aan de w/z. van de Nadorstlaan, 15—104.
Een Stuk OPEN GROND, achter het vorig Perceel, aan de o/z. van de Tuinderslaan.

ROTTERDAM—GRANGEMOUTH,
in directe verbinding met GLASGOW, door het Forth- en Clyde-Kanaal.

Het Stoomschip *LOUISE*, Kapit. P. J. VAN DER GRIENT, zal van hier naar GRANGEMOUTH vertrekken ZATURDAG 4 Julij, des morgens vroeg.

Adres bij *D. BURGER & ZOON.*

STOOMBOOTVAART
OP
SCHOTLAND,
voor PASSAGIERS en GOEDEREN.
Naar LEITH,

het Stoomschip VOLUNTEER, Kapitein JOHN CAIRNS, vertrekt Zaturdag 4 Julij, des morgens vroeg.

Adres bij G. LEVINGSTON & ZOON en J. A. HOUWENS, Agenten te Rotterdam, en bij DONALD R. MACGREGOR, Agent te Leith.

DE VERKOOP

van de ONROERENDE GOEDEREN, onder de Gemeenten *Middelharnis*, *Sommelsdijk*, *Dirksland* en *Ooltgensplaat*, tegen den 2 Julij 1863 door den Notaris C. DE VRIES te Middelharnis aangekondigd,

zal geen voortgang hebben.

Openbare Verkooping.

De Notaris *LE RUTTE*, gevestigd te Ridderkerk, is voornemens op Donderdag den 9 Julij 1863, bij Veiling, en op Donderdag den 16 Julij daaraanvolgende, bij Afslag, beide dagen des namiddags ten 4 ure, ten Huize van J. RIJSDIJK te Ridderkerk, te Verkoopen:

Acht Bunders 03 Roeden 60 Ellen WEI- en BOUWLAND en WATERING, gelegen onder Ridderkerk, in den polder Nieuw-Reijerwaard, in den hoek van den Hoogenweg en Kruisweg, Kadaster sectie A, numeros 1084, 1085, 1086, 1097, 1098 en 1663, en zulks in vier Perceelen, welke na afzonderlijken Afslag gecombineerd zullen worden Opgehangen en **Afgeslagen.**

Het Bouwland kan worden aanvaard met het ontblooten van de Schoof 1863, en het Weiland met den 1 December 1863.

Nadere onderrigting te bekomen bij den Heer J. COERT, Candidaat-Notaris te Ridderkerk, alsmede ten Kantore van voornoemden Notaris.

Openbare Verkooping,
op dag van betaling tot 1 December 1863 en 1 Maart 1864.

De Notaris *LE RUTTE*, gevestigd te Ridderkerk, is voornemens op Donderdag den 9 Julij 1863, des namiddags ten 3 ure, ten Huize van J. RIJSDIJK te Ridderkerk, te Verkoopen:

De HAVER, staande op 2 Bunders 99 Roeden 70 Ellen Land, gelegen onder Ridderkerk, in den polder Nieuw-Reijerwaard, in den hoek van den Hoogenweg en Kruisweg.

De TARWE, staande op 91 Roeden 80 Ellen Land, gelegen als voren.

De TARWE, staande op 1 Bunder 34 Roeden 10 Ellen Land, gelegen als voren.

De ROGGE, staande op 67 Roeden 10 Ellen Land, gelegen als voren.

Het GRASGEWAS, staande op 2 Bunders 04 Roeden 80 Ellen Land, gelegen als voren.

[illegible] van Tonnezaad, staande op omtrent 1 Bunder 86 Roeden Land, gelegen onder Ridderkerk, in den polder Vóór Donkersloot.

Zullende na afloop van die Verkooping onmiddellijk worden overgegaan tot de Verhuring der Na-Weide, van de 2 Bunders 04 Roeden 80 Ellen Land, hiervoor vermeld.

Nadere onderrigting te bekomen bij den Heer J. COERT, Candidaat-Notaris te Ridderkerk, alsmede ten Kantore van voornoemden Notaris.

Openbare Verkooping.

De Notaris Mr. J. VAN ANDEL, residerende te Mijnsheerenland, is voornemens op Donderdag den 9 Julij 1863, des voormiddags ten 10 ure, in het Logement *het Hof van Holland*, in het Kromhout te Dordrecht, in het openbaar te Verkoopen:

Ongeveer **42 Bunders** uitmuntend te Veld staand

VLAS,

staande op de Plaat *DE OUDE TIEN GEMETEN*, onder Zuid-Beijerland, in Partijen, zoo als reeds is afgebakend.

Nadere informatien ten Kantore van voornoemden Notaris.

STADS-HERBERG. — NIEUWE WERK.

Duitsch Zomer-Theater,
IN DE ZAAL DE MAAS.
WOENSDAG 1 JULIJ 1863:
Der Letzte Trumpf, Lustspiel in 1 Act, von *A. Wilhelmi*. Hierna: **Die Erholungsreise.**
Entrée 25 Cts.

VERTREK der SPOORTREINEN.
Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amst.: 7.10, 9.10, 10.30, 1.45, 3.25, 7.45
„ „ alleen naar 's Hage: 5.45 's nam., 9.45 's avonds
„ „ naar Schiedam op de werkd. en: 12 's middags
„ Amst. naar Rott.: 7.10, 9.10, 11.40, 2.40, 4.30, 7.40
„ 's Hage „ „ 6.50, 9.16, 10.42, 1.50, 4.15, 6.43, 8, 9.53

Aank. te Rott.: 7.30, 10.3, 11.28, 2.37, 4.55, 7.30, 8.45, 10.40

Vertrek van *Rijn-Spoorweg.*

Rotterd.: 6.30, 8.15, 10.30, 12 (werkd.), 12.25, 2.20, 4.05 (werkd.), 5.50, 7.50, 9.10.
Amsterd.: 6.35, 8.55, 9.20, 11.05, 12.30, 2.40, 4.25 (werkd.), 6.25, 8.30, 9.
Arnh. n. Utr.: 6.10 (werkd.), 7.45, 10.20, 12, 1.55, 4.05, 7.15, 7.45.
Utrecht n. Rotterd.: 8.50, 8.15, 9.05, 12.20, 1.20, 3.40, 5.30 (werkd.), 7.40, 9.45.
Gouda n. Rott.: 7.10, 9.04, 9.35, 1.15, 1.57, 4.37, 6.24 (werkd.), 8.12, 10.22.
Aank. te Rott.: 8.00, 9.40, 10, 1.50, 2.25, 5.10, 7 (werkd.), 8.40, 11.10.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Antwerpen naar Rotterdam en Breda: 7.50, 's morgens, 12.20 's middags en 5.30 's namiddags.
„ Antwerpen n. Roosendaal: 10.45 's morgens en 4.30 's middags (goederentrein en rijtuigen 1ste kl.).
„ Rotterdam naar Antwerpen en Breda: 10.30 's morgens, 3.10 's namiddags en 11.15 's avonds.
„ Roosendaal naar Antwerpen: 7.40 's morgens.
„ Breda naar Antwerpen en Rotterdam: 6.45 's morgens, 12.40 's middags en 5.30 's namiddags.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. M. VAN REYN, te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHECOURANT

VAN

WOENSDAG 1 Julij 1863, N.° 155.

STATEN-GENERAAL.

Eerste Kamer.

Zitting van Dingsdag 30 Junij.

De **Voorzitter** deelt mede, dat door de afdeelingen benoemd zijn tot rapporteurs over het wetsontwerp tot bekrachtiging der concessie voor den aanleg van een spoorweg van Samarang naar Soerakarta en Djocjocarta, de heeren van der Heim, Rijsterborgh, de Villers de Pité en v. d. Oudermeulen.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over het wetsontwerp tot **definitieve vaststelling der begrooting voor Hoofdstuk IX (*Kolonien*), voor het jaar 1863.**

De heer **van der Heim van Duyvendijke** merkt op dat het hier eene zaak van uitstekend belang betreft, waarvan de beoordeeling onafscheidelijk verbonden is aan het oordeel over de koloniale politiek dezer Regering. Het geldt hier eene gewigtige quaestie, zoowel voor Nederland als voor Java. Spr. wijst er op dat deze Kamer in een exceptionelen toestand verkeert. De begrooting is hier verworpen en wel omdat, zoo als ook uit het verslag der Kamer blijkt, men zich verklaarde tegen het regeringsbeleid in koloniale zaken dezer Regering. Ook bij de beraadslagingen over de begrooting zelve is dit gevoelen door alle sprekers op den voorgrond gesteld. Slechts een lid verklaarde, door tegen te stemmen, daardoor geen blijk van wantrouwen in het geheele Kabinet te geven, dat, behalve in zijne koloniale politiek, zijne sympathie had. De Regering heeft echter de duidelijke verklaring der Kamer niet willen verstaan. Immers wat voor niemand twijfelachtig was, werd door den interimairen Minister van Kolonien in de Tweede Kamer stellig ontkend; hij zeide, dat noch in de Eerste, noch in de Tweede Kamer eene afkeuring der koloniale politiek der Regering heeft plaats gehad.

Tegen deze onverwachte en onverklaarbare uitlegging van het niet dubbelzinnig votum der Kamer, voelde zij zich verpligt krachtig te protesteren, en om het votum onwederlegbaar te maken verklaarde de meerderheid, blijkens het Voorloopig Verslag, dat er geen twijfel omtrent het votum der Kamer kon bestaan, dat de afkeuring evenmin was tegen het cijfer der begrooting als tegen den persoon des Ministers, maar wel degelijk tegen de beginselen der Regering; de verwerping had de strekking van eene bepaalde afkeuring van het Regeringsbeleid op koloniaal gebied. Het antwoord op dit verslag getuigde van de weifelende houding waarin de Regering zich bevond. Bij de openbare beraadslaging over de credietwet t ad een lid op om ten overvloede aan te toonen dat de beteekenis aan het votum in het verslag der Kamer gegeven, boven allen twijfel verheven was. De Min. gaf hierop geen antwoord, maar refereerde zich aan het geschreven antwoord; hij was blijkbaar verlegen met de positie, waarin hij zich tegenover de Kamer bevond. De Kamer nam de credietwet aan met algemeene stemmen en volgde den wenk van den eersten spreker om, onder inhaesie aan het verslag der Kamer en de vorige discussien, thans van verdere beraadslaging af te zien.

Men had nu verwacht dat de Regering, door eene wijziging van hare politieke rigting, eene toenadering had trachten te bewerkstelligen. De door den Min. van Finantien in de zitting van 8 december gehouden rede en het beroep op de staatkunde van den min. Loudon konden dit met eenigen grond doen verwachten. De eischen van den constitutionelen Regeringsvorm en de Grondwet wezen den weg aan om in het ontstane conflict te voorzien. Maar nog het eene noch het andere middel werd aangewend. De Minister van Kolonien werd vervangen door een lid der Tweede Kamer, dat zich had doen kennen als een warm voorstander der liberale koloniale politiek. En als er omtrent dezen Minister nog eenigen twijfel kon bestaan, dan is die weggenomen door de verklaring van den president van den Ministerraad, op 30 mei afgelegd, dat wel de Minister was afgetreden, maar dat het stelsel van het Kabinet, ten aanzien der koloniale politiek, niet was veranderd. Kan men nu, na deze verklaring, van de Kamer verwachten dat zij, in de optreding van dezen Min. iets meer ziet dan eene verandering van personen, met voortzetting van een koloniaal beleid dat zij afkeurt? Of zou de Minister soms denken dat het besluit dezer Kamer van 29 december niet na rijp beraad is genomen! Eene aanzienlijke meerderheid in de Tweede Kamer en op vier na, deze geheele Kamer, achtte het welzijn van Nederland onafscheidelijk verbonden aan de Gouvernements-cultures in verband met het consignatie-stelsel, dat de behoudende rigting wil handhaven, doch waartegen de liberalen hunne stem verheffen. Of zou welligt de rigting van dezen Minister, zoo als in het verslag der Kamer gezegd wordt, verschillen van zijn voorganger? Spr. gaat na de verschillende punten die daaromtrent in het verslag worden opgenoemd. Men verwacht van dezen Minister een veerkrachtig bestuur. Hij erkent gaarne dat de Minister in de Tweede Kamer den indruk heeft gegeven, dat van hem een krachtig bestuur zal kunnen worden gewacht; hetgeen spr. ook wenschelijk acht om aan den tegenwoordigen toestand van Indië een einde te maken. Hij prijst gaarne 's Ministers bedoelingen en het zou hem aangenaam zijn als hij met vertrouwen de uitvoering aan den Minister kon overlaten.

Maar zouden zijne voorgangers niet dezelfde goede bedoelingen hebben gehad en zijn zij niet afgestuit op groote moeijelijkheden; waren zij ook geen mannen die jaren lang in Indië hadden doorgebragt, die daar eene rijpe kennis der Indische huishouding hebben opgedaan en uitstekende administratieve kennis bezaten? En zoo zij nu de misbruiken niet konden tegengaan, dan kan spr. ook, als hij let op 's Ministers administratieve kennis en ervaring in industriële aangelegenheden, niet zoo veel vertrouwen in hem stellen om van hem te verwachten dat hij die moeijelijkheden zou weten te boven te komen. De Minister wil het cultuur-stelsel behouden. Maar als hij anders zeide, dan zou hij in strijd handelen met art. 56 van het Regerings-reglement; eed en pligt noodzaken hem, even als den Gouverneur-Generaal, om dat stelsel in stand te houden. Maar als hij nu die verklaring des Ministers vergelijkt met wat hij den 4 december in de Tweede Kamer zeide, dat hij het cultuurstelsel voor alsnog als een noodzakelijk kwaad wil behouden, en dat hij den overgang wil tot een toestand dien hij beter acht, dan is dit de vrije cultuur, die in de rigting ligt der liberale koloniale politiek, die de Minister verklaard heeft de zijne te zijn. Hij wil de misbruiken tegengaan. Wie zal dat voornemen niet toejuichen? Maar zijn die wel zoo groot? Als men toch het rapport nopens de Gouvernements-suikercultuur vergelijkt met dat nopens de gebeurtenissen in Cheribon, bij de particuliere cultuur, dan zal men zien dat de misbruiken daar van veel erger natuur zijn dan bij de Gouvernements cultures. Hij is dan ook overtuigd, dat de Minister in de eerste plaats zijne zorgen moest wijden aan het tegengaan en het doen ophouden der zware misbruiken bij de particuliere teelt. Maar als de Minister de Gouvernements-cultures als een noodzakelijk kwaad beschouwt, kan men dan van hem eene ernstige uitvoering van het Regerings-reglement verwachten? — Verbetering van de koffij-cultuur. De Minister schijnt genegen te zijn de koffijtuinen aan particulieren te verhuren. Spr. wijst hier op eene rede van den heer Duymaer van Twist die, hoewel ook geen voorstander der Gouvernements-cultures, het gevaarlijk achtte de koffij-cultuur aan de inlanders over te laten of daarvoor de tusschenkomst der particuliere industrie in te roepen. — De intrekking der cultuurwet. Maar die intrekking geschiedde niet zoozeer omdat de Minister de regeling der particuliere cultuur afkeurde, maar wel omdat hij het contracteren met dessahoofden niet goed acht. Nu belooft de Minister eene wet, die zoowel de Gouvernements als de bijzondere cultures zal regelen. Maar of daarbij vrije suikerondernemingen op Gouvernementsgronden zullen worden toegelaten, is niet gebleken. De Minister zegt dat dit nog moet worden onderzocht. Maar voor hen die de instandhouding der Gouvernements-cultures ernstig verlangen, behoeft die vraag niet meer te worden onderzocht. De generaal van den Bosch en alle voorstanders der Gouvernements-cultures zijn eenstemmig van oordeel dat deze twee cultures niet tegenover elkander kunnen bestaan. Ook de Minister Loudon zeide in de Tweede Kamer dat, zoo dit gebeurde, het geen tien jaren zou duren of alle cultures in Indië waren in handen van particulieren. Als spr. nu let op hetgeen de Minister in de Tweede Kamer gezegd heeft en dit in verband beschouwt met de voorgenomen intrekking van het besluit van 1838 en de vervanging daarvan door de publicatie van 1819, zoodanig dat voortaan de contracten niet meer door middel der hoofden, maar regtstreeks door de inlanders zelven zouden worden aangegaan, dan vraagt hij hoe die intrekking in overeenstemming is te brengen met de instandhouding der Gouvernements-cultures. Hoe zullen de dessahoofden en de dessabesturen den cultuurarbeid regelen, wanneer de dessabewoners zich, zonder hunne tusschenkomst, tot arbeid voor particulieren verbinden?

En als men nu spreekt van de misbruiken bij die tusschenkomst der dessahoofden, dan ligt de schuld daarvan aan de Europesche ambtenaren, die daartegen hadden moeten waken. Maar bovendien, zal de Javaan meer tegen misleiding gewaarborgd zijn als hij direct met Europeanen overeenkomsten zal sluiten, waarvan hij de strekking en de bedoeling niet begrijpt? En zullen de residenten dan beter op de overeenkomsten kunnen toezien, wanneer die door de inlanders individueel met Europeanen worden aangegaan? Spreker ziet dus in de intrekking van het besluit van 1838 geen waarborg tegen bestaande misbruiken en vreest dat daardoor eene wijde deur wordt opengezet voor misleiding en knevelarij van den Javaan. Maar er is meer. Het is algemeen erkend dat ons gezag zijn eenige steun vindt in de medewerking van het inlandsch bestuur, en nu was het steeds ons streven om ons zoo min mogelijk in de gemeentelijke zaken in te laten, maar in alles de tusschenkomst der dessahoofden in te roepen. Hij vreest nu dat, als men daarvan afwijkt, ongenoegen bij de hoofden zal ontstaan en ons gezag zal worden ondermijnd.

De Minister wil de landrente verbeteren en acht, om den verkeerden invloed der dessahoofden te keer te gaan, eene kadastrale opneming noodig. Spreker acht ook die opmeting nuttig, maar als de Minister daardoor de opbrengst van de landrente wil vermeerderen, en de invordering der landrente aan ondercontrôleurs opdragen, dan acht hij dit hoogst gevaarlijk. Hij herinnert aan den tegenstand die hier de invoering van het kadaster heeft ondervonden, zóó zelfs dat eene volledige invoering er van nog belet wordt en men in Limburg nog den ouden weg volgt. En nu meent hij, dat er gegronde vrees voor ontevredenheid mag bestaan, als men in Java zal vernemen dat de opneming geschiedt met het doel om de belasting te vermeerderen. En dit vooral wanneer de inning zal geschieden door Europesche ambtenaren, met terzijdestelling der dessahoofden. Hij wil nu niet spreken van het voornemen des Ministers om de opmeting der landen tot grondslag te nemen van het kadaster, noch om de landrente in hoofdelijken aanslag te veranderen, noch om de gronden des dessas onder de ingezetenen te verdeelen. De heeren van Nispen en Hartsen hebben toch gisteren overtuigend aangetoond, dat het eerste is onuitvoerbaar, dat het tweede niet kan geschieden zonder wijziging van het Regerings-reglement, en dat het derde zoodanige omkeering in de Indische huishouding zal ten gevolge hebben, dat daarvan wrevel en ongenoegen te vreezen is.

Het consignatiestelsel in verband met eene langzame vermeerdering van den verkoop van producten op Java. De Minister wil dit afhankelijk maken van het verkrijgen van betere prijzen op Java dan op de Nederlandsche markt. Maar spreker hecht niet zoozeer aan de opbrengst der veilingen, dan wel aan de indirecte voordeelen van het consignatiestelsel, voor den scheepsbouw, nijverheid, handel en scheepvaart. Hij is ook niet gerust dat de Minister, bij de toeneming der particuliere teelt, geen wêerstand zal bieden aan den aandrang om meer op Java te doen verkoopen. Zoo lang nu de differentiële regten blijven bestaan, zal daardoor aan de Nederlandsche markt en de reederijen niet veel afbreuk worden gedaan, maar welken waarborg hebben wij, dat die differentiële regten zullen worden behouden? Integendeel, uit de Mem. van Antwoord des Ministers op het verslag der Tweede Kamer blijkt, dat hij, ofschoon bij de herziening der Indische tarieven het beschermend stelsel willende behouden, dit echter voor vele voorwerpen wil doen vervallen.

De Minister wil geen vermindering van het Indisch leger. Spreker kan daaromtrent niet oordeelen, maar hij moet alleen opmerken dat de meest bevoegde beoordeelaar in de Tweede Kamer het gevoelen van den Minister niet heeft gedeeld en daarom tegen het IXde hoofdstuk heeft gestemd. Spreker zou nu nog meer kunnen zeggen, maar hij vleit zich reeds voldoende te hebben aangetoond dat, al moge de tegenwoordige Minister, ten aanzien van eenige onderdeelen der koloniale politiek van zijn voorganger verschillen, in de grondbeginselen geen onderscheid bestaat, en dat hij, na de verklaring van den president van den Ministerraad dat de beginselen en het stelsel der Regering op koloniaal gebied dezelfde gebleven zijn, aan dezen Minister geen beheer mag toevertrouwen in eene rigting waarvan hij de gevolgen voor Nederland en Java hoogst gevaarlijk acht. De krachtige bevordering der particuliere ondernemingen, die de Minister wil, levert voor hem geen waarborg dat de Minister de Gouvernements-cultures zal laten bestaan.

Spr. begint nu nogmaals te wijzen op de voordeelen van het cultuurstelsel, en haalt daartoe aan wat de heer van Hoëvell in 1848 zeide, die toen wees op de zegenrijke gevolgen van het cultuurstelsel en daarbij ook het stelsel van dwang verdedigde. Nu weet spr. wel dat de heer van Hoëvell in hetzelfde boek klaagt over misbruiken bij dat stelsel, maar aan wien de schuld? Zeker niet aan Baud, in wien ieder in Nederland en in Indië een verstandig, eerlijk, opregt, bekwaam administrateur erkent; aan Baud, op wiens karakter de Minister een blaam heeft geworpen, maar dien spreker niet behoeft te verdedigen, bij de overtuiging, die ieder in Nederland en in Indië heeft, die dien voortreffelijken man gekend hebben, dat die beschuldiging is onverdiend. De heer Baud erkende ook de verkeerdheden in de toepassing van het cultuurstelsel, maar zijn vaderlijk hart voor Java bewoog hem zich in 1850 beschikbaar te stellen, om op eigen kosten derwaarts te gaan en een onderzoek in te stellen naar den toestand der cultures. Wie meer dan hij, die het vertrouwen van van den Bosch bezat, en die na van den Bosch voor de verdere uitwerking van dat stelsel als Gouverneur-Generaal moest zorgen, was in staat dat onderzoek te doen. Maar men heeft het niet gewild. Wij hadden toen eene liberale regering, aan wier hoofd ook stond de tegenwoordige minister-president. Men zond toen naar Indië een Gouverneur-Generaal, die men wist dat vijandig tegen het cultuurstelsel gestemd was. Bestaan er nu gebreken in dat stelsel, is men afgeweken van het primitief denkbeeld, de Minister heeft het in zijne hand om daaraan paal en perk te stellen. Moet er meer loon aan de Javanen voor de Gouvernements-productie worden betaald, wie zal zich daartegen verzetten? Spreker zeker niet.

Maar, zegt de Minister, het cultuurstelsel is in strijd met het welzijn van Java. Als spreker echter let op den toestand van Java vóór de invoering van het cultuurstelsel en daarmede vergelijkt den toestand na die invoering, dan ziet hij, dat overal tevredenheid en rust bij de bevolking heerschten, en dat er nu geen vrees meer voor onlusten op Java behoeft te bestaan, zoo als dit laatst nog door den heer Gevers Deynoot, als zijn indruk van zijne Indische reis, is gezegd. Sedert de invoering van het cultuurstelsel is ook de bevolking van Java van 6 tot 12 milloen vermeerderd; de invoer uit Europa is meer dan verdubbeld; de uitvoer is van 19 tot 100 millioen geklommen; het koloniaal bestuur kan thans voorzien in eene begrooting van ruim 100 millioen, terwijl in de laatste 13 jaren nog 335 millioen ter beschikking der Regering in Nederland is gesteld. Ook de veestapel, de rijkdom van den Javaan, is vermeerderd; het debiet van zout is verhoogd, terwijl ook, volgens de verklaring van den Minister Loudon, jaarlijks 25 a 30 millioen voor Gouvernements-cultures aan de betrokken Javanen wordt betaald. Ziedaar de vruchten van het cultuurstelsel op Java. Terwijl men bij de invoering van dat stelsel slechts met moeite een contractant kon vinden, zijn er thans 96, terwijl overal op Java particuliere ondernemingen voor de cultuur van koffij, suiker, tabak en indigo bestaan.

Het cultuurstelsel heeft ook zeer gunstig op de ontwikkeling van Java gewerkt. — En wat het consignatiestelsel betreft, ook daarvan doet spreker de voordeelige gevolgen voor den handel, scheepvaart en andere takken van nijverheid uitkomen. In de bloeijendste tijden der Republiek was de handel en scheepvaart niet zoo ontwikkeld als thans. Ziedaar, al die voordeelen nu zijn aan het cultuurstelsel toe te schrijven, waaraan de zorg der Regering bovenal gewijd moet zijn. Zijn er nu misbruiken, het is de pligt der Regering daarin te voorzien. Als spr. nu het cultuurstelsel beschouwt als eene bron van zegen voor Java en Nederland, dan is hij daarom nog niet van gevoelen, dat de particuliere industrie op Java niet moet worden aangemoedigd. Integendeel, ook voor Java en Nederland is het wenschelijk dat de productie krachtig vermeerdere, maar altijd met inachtneming der belangen van het cultuurstelsel. De Min. Loudon zeide teregt: Java is groot genoeg om aan de particuliere industrie gelegenheid te geven zich te ontwikkelen. Laat men echter niet toelaten dat de particuliere cultuur de Gouvernements-cultures verdringe, en die langzamerhand doe verdwijnen. Wil men de particuliere industrie bevorderen, goed, mits de Regering dan middelen uitdenke om verdrukking van den Javaan en knevelarij te beletten. Dat is echter geen ligte taak.

Wat nu de batige saldo's betreft, spreker erkent dat zij voor Nederland weldadig hebben gewerkt, maar geld is bij hem geen hoofdzaak. Echter hebben die saldo's ook hunne nadeelige zijde. Wij zijn weelderig geworden; wij hebben ons onafhankelijk gemaakt van die saldo's; Nederland heeft vroeger nimmer hulp aan anderen gevraagd, en nu steunt men op die hulp van Indië. Nu heeft men zelfs de toekomst verbonden met een aanzienlijk bezwaar. Hij betreurt dan ook, dat zijn Vaderland in een toestand verkeert waaruit misschien verschrikkelijke gevolgen kunnen ontstaan. Belemmering in den aanvoer van producten; vermindering van prijzen; terughouding der koloniale bijdragen, en Nederland is bankroet. Ziedaar waarom hij die saldo's niet hoog waardeert en ze veeleer nadeelig acht voor ons Land. Hij is erkentelijk voor het vele goede door die saldo's tot stand gebragt, maar zij hebben op den zedelijken toestand van Nederland, op zijn bestuur, zijne ingezetenen, een allernadeeligsten invloed uitgeoefend, dien hij diep betreurt.

Nu vraagt spr. of men het koloniaal beleid mag toevertrouwen aan eene politieke rigting, die zoo vijandig tegen het cultuurstelsel gestemd is; die het beschouwt als een noodzakelijk kwaad; die het consignatiestelsel wil doen vervallen; eene rigting, die verleden jaar door deze Kamer is afgekeurd en volgens den heer Thorbecke niet is veranderd; eene rigting, afgekeurd niettegenstaande de toenmalige Min. beloofde geen ingrijpenden maatregel te zullen nemen zonder medewerking der wetgevende magt, terwijl de tegenwoordige Minister dit niet heeft gedaan, en ook met het oog op art. 59 der Grondwet, te regt. De Minister heeft ons echter zijn voornemen gezegd om een zeer ingrijpenden maatregel te nemen, die spreker beschouwt als een gevaarlijk ingrijpen in het stelsel der Regering en die welligt schromelijke gevolgen zal hebben; hij bedoelt de intrekking van het besluit van 1838.

Maar er is eene andere vraag. Wij zijn door de Grondwet geroepen om de Regeringshandelingen te contrôleren en daarover uitspraak te doen. Verleden jaar hebben wij de koloniale begrooting herhaaldelijk afgekeurd; de Regering heeft die afkeuring in den wind geslagen; zij heeft openlijk in de Tweede Kamer verklaard, dat die politiek onveranderd is gebleven. Kan nu deze Kamer, zonder hare waardigheid op te offeren, thans, door de aanneming derzelfde begrooting en derzelfde beginselen, goedkeuren wat zij vroeger heeft afgekeurd? Zal zij daardoor niet te kort doen aan een pligt, door de Grondwet op haar gelegd om, even als de Tweede Kamer, te waken voor het welzijn van het Vaderland? De Kamer is geroepen om, als zij meent dat de rigting der Regering met het algemeen Staatsbelang in strijd is, door haar votum haar te noodzaken van rigting te veranderen of de teugels van het bewind neder te leggen. Die afkeuring nu is door de Kamer uitgesproken, maar de Regering heeft gemeend er zich bij te moeten nederleggen. Mag de Kamer nu op haar besluit terugkomen? Doet zij dit, dan vernietigt zij een der grondzuilen van ons staatsgebouw, waarbij aan deze Kamer de roeping is opgelegd om, als de rigting der Regering nadeelig is voor het algemeen belang, tusschen beide te treden. Als de Kamer nu de begrooting aanneemt, dan zou de Regering voortaan de uitspraken der Eerste Kamer voor niets achten. Zal zij nu aan het vertrouwen, door de Provinciale Staten in haar gesteld, beantwoorden, als zij afstand doet van den weldadigen invloed dien zij geroepen is op den gang der Regering uit te oefenen? De Kamer zal haar pligt niet vervullen als zij niet met alle kracht het eerste beginsel van het constitutionalisme handhaaft: overeenstemming in beginselen van de Regering met de Vertegenwoordiging. Spreker heeft hier zijne overtuiging uitgesproken, hij eerbiedigt die van andere. Hij besluit met den wensch dat, welke ook de beslissing der Vergadering in deze hoogst gewigtige aangelegenheid moge zijn, de uitkomst moge strekken tot heil van het Vaderland en tot bevordering der belangen van Java, die ons allen, hij is er van overtuigd, even dierbaar zijn.

De heer **Huydecoper van Maarsseveen** zal zijne stem motiveren, opdat er geene verkeerde uitlegging aan worde gegeven. Reeds tweemalen heeft hij tegen de begrooting voor Koloniën gestemd, en ongetwijfeld is hij dus nu weder voor de conservatieve beginselen. Hij is deze toegedaan in den goeden zin van verstandig behoud, van verbetering en ontwikkeling, maar wenscht geen exploitatie-stelsel ten nadeele van den Javaan. Tot bevordering van bloei en welvaart wil hij gaarne medewerken, mits door doelmatige middelen. En dan moet hij verklaren, dat die, door den Minister beoogd, zijne goedkeuring niet wegdragen. Hij miskent de goede voornemens des Ministers niet, maar vreest dat zijne maatregelen niet leiden zullen tot bevordering van het geluk en de welvaart der Javanen. Spreker wijst nu kortelijk op de verschillende hervormingen die de Minister beoogt, en beroept zich op den heer van Nispen die er de nadeelige gevolgen van geschetst heeft, vooral wat het landelijk stelsel en de heffing der landrente betreft. De Regering moet geene maatschappelijke hervormingen op Java invoeren, maar die aan den loop der tijden en aan de natuur overlaten. Niet moet de groote bevordering der particuliere industrie in verband met de opheffing van het communiaal landbezit er toe leiden, om den Javaan aan de hebzucht van speculanten over te leveren. Ook laakt hij de intrekking van het besluit van 1838, mede op dezelfde gronden als vorige sprekers. Hij vreest daarvan nadeelige gevolgen voor de bevolking en het cultuurstelsel. Op al deze gronden zal hij *tegen* de begrooting stemmen.

De **Minister van Koloniën.** Vóór alles een woord van convenientie. De Minister heeft gemeend reeds nu het woord te moeten voeren, omdat op min juiste premissen stellingen worden gebouwd en daarop stemmen worden gegrond.

De constitutionele quaestie. Daaraan verbindt zich een woord door den Minister van Binnenl. Zaken gesproken. Nu die Minister afwezig is, wil hij zelf dat woord opnemen, en herinneren dat de Minister van Binnenlandsche Zaken zich beijverd heeft te verklaren, dat het woord *parlage* geene betrekking had op de beraadslagingen in de Eerste Kamer. Met dat woord werd het karakter weêrgegeven van de behandeling der koloniale zaken in de beide Kamers en in het publiek, eene behandeling, die tot geene beslissing leidt of leiden kan. Het is dus onjuist dat woord alleen op deze Kamer toe te passen.

De vorige Min. is voor het votum der Kamer bezweken. De constitutionele vorm heeft zijn eisch gehad. Het bewijs, dat dit votum verschillend kan worden opgevat, blijkt uit het *Bijblad*, blijkt zelfs uit deze discussie. De heeren Cremers, Schimmelpenninck en nog andere sprekers hebben min of meer duidelijk bij de vorige discussie gezinspeeld op de aftreding van den Minister Uhlenbeck. De Min. herinnert hier aan antecedenten: in 1856 moest de Minister Simons wijken voor het votum van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over de quaestie van het onderwijs, toen de *question brûlante;* in 1860 moest de Minister Rochussen wijken, en de overige Ministers behielden hunne portefeuilie. In 1843 was het een Minister van Finantien, die enkel viel voor een votum en vervangen werd door den heer van der Heim, die heden op dat jaar 1843 gezinspeeld heeft. De Minister behoeft zijne optreding dan ook niet met vele woorden te regtvaardigen. Het beginsel van dit Kabinet was dat er wettelijke regeling der cultures moest plaats hebben; de toepassing van dat beginsel is geheel van specialen aard. Dit heeft hij vroeger in de Tweede Kamer, dit heeft ook het hoofd van het Kabinet verklaard. Dit Kabinet is van meening, dat het de veranderingen in Indië moet besturen, en daardoor niet moet worden medegesleept. De heer van Nispen heeft den Minister verweten, dat hij de beteekenis van het votum van den Minister Loudon heeft trachten na te sporen. De Minister zegt dat hij hierop slechts eenmaal heeft gezinspeeld, en hij houdt vol dat de optreding van den Min. Loudon is geschied omdat men zich niet vereenigde met de politiek van den Min. van Zuylen.

Hierna behandelt de Minister de koloniale punten. Het is nu de vraag niet of eene belasting in arbeid zal worden vervangen door eene belasting in geld. Niet de heer van Hoëvell, niet de heer Loudon, maar deze Minister is aan het roer, die — de heer Boreel heeft het gisteren voorgelezen — het cultuurstelsel verdedigd heeft.

Nog houdt de Minister vol, dat het cultuurstelsel den Javaan beschermd heeft; het blijkt ook uit zijne vroegere brochure, waaraan hij nog ten volle adhaesie schenkt. De Minister ziet niet op tegen een debat, maar verkeerde feitelijke voorstellingen mag hij zich niet laten aanleunen. De Minister heeft telkens gezegd: vervanging van het cultuurstelsel ligt in een zeer ver verwijderd verschiet. Hij wil de particuliere cultures regelen, omdat bij niet-regeling eerst zal gebeuren wat de heer van Nispen vreest, dat het de cultures zal verstikken in zijne omarmingen. Men is zeer bevreesd voor de overijling van den Minister. Hier leest de Min. voor een schrijven van den Minister Mijer, die ten gevolge van beginselloosheid een greep in het cultuurstelsel heeft gedaan, ten voordeele van eene belasting in geld, waarvan de Minister Rochussen zich gehaast heeft de nadeelen te herstellen. De Min. herinnert dat de Minister van Kolonien in 1858 zich beroepen heeft op een suikercontractant, die hem opmerkzaam maakte op de misbruiken van vrijen arbeid. Wie was die suikercontractant? De tegenwoordige

verantwoordelijke Minister van Kolonien. Het is waar, deze Min. kon zich niet vereenigen met de cultuurwet van den Minister Uhlenbeck. Zijne bezwaren gelden art. 14 der cultuurwet, verbonden aan het artikel over de voorschotten. De Min. vond het beginsel van contracteren met hoofden om den gemeenen man te dwingen en zelf een voorschot in den zak te steken, een illiberaal beginsel. Beteekent dat nu, dat de Minister gespannen is in het gareel eener liberale partij?

Men heeft de voorgenomen intrekking van het besluit van 1838 afgekeurd; maar de Min. leest voor een schrijven van den Raad van Indië, die aandringt op intrekking of wijziging van het besluit van 1838, omdat de Regering verpligt is de ontwikkeling in Indië te leiden. De Min. herinnert aan eene vroegere rede van den heer Schimmelpenninck van der Oije, die gezegd heeft: de Javaan is gelukkig; hij word, alleen gekneveld door de dessa-hoofden. Het is volkomen waar; maar *dit* Kabinet wil die eenige knevelarij doen ophouden. De Min. zegt, in de andere Kamer de belofte te hebben afgelegd de beide cultures in *statu quo* te laten, voor zooveel mogelijkt tot dat de Staten-Generaal uitspraak zullen hebben gedaan. *Voor zooveel mogelijk* is in den mond van een eerlijk man *zooveel als hij kan doen.* Juist om dat *statu quo* moet het besluit van 1838 gewijzigd of ingetrokken worden. De Minister noemt het onvoegzaam, wanneer hij aan de knevelarijen, de contracten van de hoofden een einde wil maken, dat men daarvan het onderwerp van de grootste oppositie maakt. Uit het Verslag over de cultuurwet blijkt dat bijna algemeen die knoeijerijen werden afgekeurd. De heer Mijer vreesde dat belemmering der nijverheid uit de intrekking van dat besluit zou voortvloeijen. De Minister antwoordde toen, liever geene nijverheid dan knoeijerijen.

De Min. herinnert hier o. a. aan het besluit van 1854, waarbij in het belang van den kleinen man bepaald is hoofdelijke uitbetaling van het plantloon buiten tusschenkomst der Indische hoofden. Eindelijk betoogt de Min. dat van de 1000 contracten, die in Java gesloten worden, 600 à 700 met individuen gesloten worden. Men behoeft slechts de rede van den heer van Twist van 24 Februarij 1859 na te lezen om zich daarvan te overtuigen. Bij de vrije suikercultuur worden de overeenkomsten altijd met individuen gesloten. Omverwerping der Indische maatschappij is niet in het minst te vreezen. Bij het Regeringsreglement heeft de heer Stolte in de andere Kamer een amendement voorgesteld, strekkende om de tusschenkomst des bestuurs te doen ontberen. En die afgevaardigde was toch zeker geen slooper. Is het nu voegzaam, hiervan tegen den Minister eene *machine de guerre* te maken? De Min. zal wijken, maar zijne belofte gestand doen.

Hierna komt de Min. tot het punt der dessa-besturen. De oppositie in deze Kamer heeft hem woorden in den mond gelegd, welke hij niet gebezigd heeft. Uitdrukkingen van Raffles mogen toch niet den Min. ten kwade komen. Tegenover de autoriteit van den Min., stelt de heer van Nispen de autoriteit van een onbekende, van X.

De Min. spreekt niet tegen de diepe kennis van den onbekenden X. De Minister en X. vernietigen elkander. Nu zal de Minister andere bekende grootheden, B. C. en D., zou men in de algebra zeggen, aanvoeren. Hier beroept de Minister zich op van Nes, den inspecteur der cultures, den heer van de Poel, den directeur der cultures, den onlangs overleden heer Schiff, geene mannen „in het gareel eener partij," maar indien zij eene rigting waren toegedaan, eene andere rigting aanklevende dan de zijne; zij erkennen dat het dorpsgezag allengs is overgegaan in handen van lieden der laagste klasse. Door de vrije keuze van de bevolking niet te laten werken, zijn de slechtste sujetten tot dorpshoofden verheven. Men beweert dat het gezag der hoofden zal worden gefnuikt, wanneer bij het sluiten der contracten hunne tusschenkomst niet meer moet worden gevraagd. Die bewering begrijpt de Minister niet. Indien er geen dessabestuur ware, men zou ze moeten scheppen, maar men moet misbruiken te keer gaan. Is door de invoering van een nieuw kiesstelsel hier het gemeenteleven veranderd? De Minister wil de inrigting van de dessabesturen niet opheffen, maar verbeteren.

Nu heeft de Min. den heer Hartsen hooren zeggen „de particuliere nijverheid is geen wettig koloniaal element." De Minister antwoordt, gelijk de heer Loudon geantwoord heeft: „ik sta met de wet in de hand tegenover u." Van 1795 af is particuliere nijverheid een koloniaal element. Met die oude reglementen heeft hij echter niets te maken. De Min. beroept zich liever op het tegenwoordige reglement, en op de rede door den heer Elout van Soeterwoude bij de vaststelling van dat reglement gehouden. De Minister gaat verder. Hij stelt tegenover den heer Hartsen de Eerste Kamer. In het Verslag der Eerste Kamer heeft men zijn genoegen betuigd over de wettelijke regeling der particuliere cultures. Ook in de zitting van 30 mei 1861 heeft zelfs de heer van Nispen van Pannerden op de voorschriften van art. 56 Regerings-reglement gewezen. Dat lid erkende toen dat op vele streken uitsluitend vrije arbeid bestaat.

Maar de heer Hartsen, na ontkend te hebben dat er een wettelijk particulier koloniaal element bestaat, wil het toch bevorderen. Hoe die tegenspraak op te vatten? De spreker wil het afhankelijk stellen van het oordeel van den Gouverneur-Generaal of de residenten; *deze* Regering wil wettelijk erkennen... *en ordenen.* Zij zal *niet* toegelaten worden binnen den kring der Gouvernements-cultures. Maar gemis van wettelijke regelen leidt alleen tot verwarring.

De heer van Nispen heeft gevraagd: Wanneer zal de Minister de cultuurwet indienen? Het antwoord is: Indien deze Minister niet eene bepaalde opinie daarvoor had, hij zou niet opgetreden zijn. De Min. heeft het ontwerp gereed, maar heeft het niet naar Indië willen zenden, alvorens deze Kamer over deze begrooting had beslist. Blijft de Minister aan het bewind, dan zal hij die wet met den meesten spoed indienen.

De Minister zal tevens maatregelen nemen dat het ontwerp niet lang in Indië blijve. De Gouv.-Gen., met wien de Minister omtrent dit punt volkomen sympathiseert, zal ook alles doen wat hem mogelijk is. In het volgende Zittingjaar hoopt hij het ontwerp te kunnen indienen.

Wat is, vraagt de heer van Nispen, uw einddoel om de laatste § van art. 56 van het Regerings-reglement te bereiken? Nog zegt de Minister: Dit ligt in een zoo ver verschiet, dat wij er ons nog niet mede bezig behoeven te houden. Welligt zijn het eerst onze kleinzonen die zich met deze zaak hebben bezig te houden. De heer Hartsen heeft gisteren profetiën gedaan. Maar daar de Minister geen profeet is, zal hij er zich niet in begeven. De Minister wil niet spreken over de dingen die er komen zullen, maar acht het meer practisch om te zeggen wat hij thans wil doen. De Minister toont verder aan dat de beginselen van den Minister Loudon door de Kamer verkeerdelijk zijn uitgelegd. Wat verstaat de Minister door „zooveel doenlijk"? Met één woord zal de Min. het zeggen. In de Memorie van Toelichting over de cultuurwet stond: „slechts zooveel doenlijk." Toen zeide een lid der Kamer: „zooveel slechts doenlijk." De Min. antwoordde toen: neen „zooveel doenlijk"; de wet wil niets meer of minder. De Min. betoogt dat art. 56 van het Regerings-reglement gelijk het nu luidt, eene zegepraal is der liberale beginselen. De heer Hartsen heeft zich vergist, wanneer hij zegt dat de commissaris Elout op zijne beginselen is teruggekomen.

De heer Hartsen heeft den heer Elout *d'outre tombe* over een artikel in het Bat. Handelsblad laten spreken. Indien hij die courant leest, zal hij zien dat de tegenwoordige Minister van Kolonien in dat blad niet malsch wordt behandeld. Veeleer zou de heer Elout *d'outre tombe* zeggen: het schijnt dat men geene krachtiger argumenten vinden kon om mijn volgeling zoo te bestrijden. De Minister verdedigt daarna zijne beoordeeling van den Minister Baud.

Hierna wederlegt de Minister de bewering, dat het Regerings-reglement individuelen aanslag niet toelaat. De heer van Nispen heeft z. i. wel de argumenten voor en tegen in 1854 aangevoerd, herinnerd; maar blijkbaar verzuimd den uitslag van het debat mede te deelen. De Minister herinnert hier aan het amendement, door den heer van Nispen van Sevenaer voorgesteld, dat de bedoeling had den gemeentelijken aanslag *voorloopig* in te voeren, *tot tijd en wijle* verandering noodzakelijk mogt worden geacht. Het is dan ook *in confesso*, dat de Regering geheel vrij is. Hoogstwaarschijnlijk zal de Minister de landrente bij de wet regelen. Hij wil eerst het advies van het Indisch Bestuur inwinnen. Hij kon de wettelijke regeling niet beloven, vermits het niet mogelijk zal zijn een nieuw kadaster direct in te voeren. Dit belet evenwel niet, dat verbeteringen in het stelsel kunnen worden gebragt. Breedvoerig bestrijdt de Minister den heer van Nispen op al de andere punten door hem behandeld, doet uitkomen dat het beroep op het Indisch Burgerlijk Wetboek geheel faalt, dat hij vrijheid van geweten in Indië voorstaat, maar bovenal wil volgen het Regerings-reglement. De Min. ontwikkelt dat men hervorming in Indië niet kan keeren, dat hij niet gelooven kan dat de Eerste Kamer daartegen een inert blok zal willen zijn. Eindelijk neemt hij op het gezegde van den heer Hartsen, die afkeurde dat de Minister Nederland en Indië als één beschouwt. Hij houdt die zienswijze vol en steunt daarbij op de Grondwet, en op verklaringen van vele leden der Tweede Kamer, vooral van den heer Elout.

Wegens het ver gevorderde uur is de zitting gescheiden, nadat de Voorzitter heeft kennis gegeven dat de heden in de Tweede Kamer aangenomen wetsontwerpen in deze Kamer zijn ingekomen.

Tweede Kamer.

Zitting van Dingsdag 30 Junij.

Achtereenvolgens komen de onderstaande ontwerpen in beraadslaging:

I. *Tot aflossing van de door het Rijk gewaarborgde schuldbrieven ten laste van 's Rijks Overzeesche bezittingen.*

De heer **Hoffman** betreurt de afwezigheid van den heer van Bosse, bij de behandeling van deze zaak. Hij is 't niet geheel eens met de aflossing van schuld ten laste van 's Rijks Overzeesche bezittingen. Beter ware het z. i. eene andere soort schuld af te lossen, vooral ten einde daardoor grooter *kapitaal* te kunnen aflossen. Hij meent dat de heer van Bosse er ook zoo over zou denken.

De heer **Cool** gelooft dat de heer van Bosse ten voordeele van deze wet zou zijn gestemd geweest.

De **Minister van Finantien** verwondert zich over het gezegde door den eersten spreker nopens 't gevoelen van den heer van Bosse; hij, Minister, gelooft eerder met den heer Cool, dat die heer juist wel eens het gevoelen heeft voorgestaan, de 4 pct. werkelijke schuld bij uitloting af te lossen. De Min. gelooft na die herinnering en 't gezegde door den heer Cool, dat de heer Hoffman zich vergist.

Men had gezegd, dat het beter ware 2½ pct. werkel. schuld af te lossen. De Kamer heeft dat nooit verlangd; zij heeft vroeger uitdrukkelijk verlangd, dat er meer onderscheiden soorten schuld zouden worden geamortiseerd. Bovendien komt men in 't oogenblikkelijk genot van renten; anders zou men eerst na verloop van 8 of 9 maanden in dat genot komen. — De Minister acht het wenschelijk dat dit ontwerp worde aangenomen. Dit fonds wordt hoogst zelden aan de markt gebragt; vraag is er niet voor; dit is de eenige reden dat dit fonds lager is dan andere 4 pct. De renten zijn toch gewaarborgd door den Staat.

De Minister toont aan dat de post van *f* 9.800,000 ten laste van O. I. berust op eene fictie. In 1844 bij de conversie, werd daaraan met der daad een einde gemaakt, daar men begreep dat de schuld, door den Staat gewaarborgd, eene Staatsschuld is. Na de conversiewet van 1844, bleef van de geheele O. I. schuld slechts 14 millioen over; en wat nu voorgesteld wordt is niets anders dan de voortzetting en beëindiging van hetgeen in 1844 is aangevangen. Het rentebedrag van *f* 9,800,000 is voor eene schuld, die nooit is uitgegeven en die niet dan bij wijze van fictie bestond.

De heer **Hoffman** beroept zich op den tekst van het *Bijblad*, ten bewijze dat de heer van Bosse wel degelijk gezegd heeft, dat het beter is 2½ pct. te amortiseren, dan 4 pct.

De **Minister van Finantien** meent dat het geen schrikbeeld moet zijn tegen de aflossing, dat een fonds aan de beurs altijd à pari staat.

De algemeene beraadslagingen worden gesloten. De verschillende artikelen worden achtervolgens **goedgekeurd**, en daarna het geheele ontwerp met 43 stemmen tegen 2 (die der heeren Hoffman en Schimmelpenninck van der Oije).

II. *Regeling van het Fonds, voortspruitende uit koopprijzen van domeinen, over de dienstjaren* 1861, 62 en 63. — Zonder discussie met algemeene stemmen **aangenomen.**

III. *Goedkeuring eener ruiling tusschen den Staat en de gemeente Amsterdam.* — Gelijk besluit.

IV. *Verhooging van hoofdstuk IV A der Staatsbegrooting voor* 1863 (*Gevangenissen*).

De heer **van Eck** vindt alle mishandeling van gevangenen onbillijk en onregtvaardig. Volgens het ontwerp koopt men thans een buitengoed om de gevangenen tot landbouw op te leiden. Nu wenscht spreker, dat dit afhankelijk worde gemaakt van de vaststelling van het nieuwe strafwetboek. Wat het nieuwe stelsel aangaat, blijkt dat men ook zal moeten aankoopen vee, materialen enz., hetgeen alles zeer duur zal zijn. Ook ziet spreker weinig practisch nut in deze proefneming, want de meeste jeugdige gevangenen zijn stedelingen, en voor zoo verre zij van het land mogten wezen, behoeven zij den landbouw niet te leeren, want zij kennen dien. Spreker gelooft, dat het beter ware op den bestaanden voet voort te gaan en de jeugdige gevangenen ambachten te doen leeren. Hij maakt dus bezwaar dit ontwerp aan te nemen. Reeds twee jaren geleden werd dezelfde zaak voorgedragen onder de leiding van den heer Godefroi, en toen is dat voorstel door de Kamer met nagenoeg algemeene stemmen afgestemd, en wel op dezelfde gronden als thans door spreker zijn aangevoerd. Er zijn geene tegengronden bijgebragt, die in staat zijn om ons gevoelen te veranderen.

De heer **Cool** doet uitkomen, dat het gebleken is, dat de jeugdige gevangenen te Rotterdam ongezond worden. Nu is het doel 1^{0}, ze ligchamelijk te verbeteren, en 2^{0}, ze tot ambachten op te leiden. Maar voor knapen die niet geschikt zijn voor ambachten is het toch goed ze tot landbouw op te leiden. Landbouw zal dus niet zijn hoofdzaak, maar de ambachten zullen het blijven. Er bestaat volstrekt geen denkbeeld, om er eene kolonie voor landbouw van te maken. Men vergete niet, dat de kosten niet hooger zullen zijn dan die in de gevangenis te Rotterdam. Het is toch niet noodig een veestapel aan te schaffen. Spreker gelooft dat het eene allergelukkigste proefneming zijn zal.

De heer **Godefroi** kan begrijpen, dat er over de behandeling van gevangenen verschillend gedacht wordt en dat men verlangen kan dat daarbij geen overdreven philantropie besta, maar men zal het toch eens moeten zijn, dat men de gevangenen goed moet behandelen. Het spreekt ook van zelf dat men niet op het oog heeft hier te maken eene colonie industrielle et agricole. Spr. gelooft dus, dat het aanleeren van ambachten de hoofdzaak moet zijn; doch hij is er niet tegen, dat men eenig ander werk daarbij voegt. De hoofzaak is, dat men verlate de slechte gevangenis te Rotterdam, en dat het goed is om jongelieden naar eene gezonde streek over te brengen. Spreker waarschuwt echter den Minister tegen alle overdrijving, omdat er welligt onder zijne bevelen zijn die zoodanige *colonie* zouden willen maken, als waarvan hij zoo even sprak. Hij mag echter vragen: waar is hier nu eigenlijk een nieuw stelsel? Wel heeft hij eenig bezwaar, dat z. i. de nieuwe inrigting kostbaarder zal zijn dan die te Rotterdam, en hij vraagt, of de jongens van Rotterdam en Alkmaar niet in één gebouw kunnen worden vereenigd, terwijl dit niet zou uitsluiten de afscheiding tusschen twee verschillende soorten van jongelieden. Te Woerden waren vereeniging en afscheiding der twee soorten mogelijk. De inrigting te Woerden zou dan kunnen vervallen. De aanneming van het amendement was hem in der tijd zeer aangenaam.

De **Minister van Justitie**, de heer Olivier, merkt vooreerst op, dat de heer van Eck niet ontkend heeft de noodzakelijkheid van de verplaatsing der gevangenis uit Rotterdam. Dit valt ook niet te ontkennen. De zaak moet blijven wat zij is, opleiding tot ambachten, maar met bijvoeging van landbouwvakken. Reeds onder den heer van der Brugghen was een onderzoek ingesteld en had men het wenschelijke ingezien, dat eene gevangenis voor zeer jeugdigen naar het platte land wierd overgebragt. Doch het is volstrekt het doel niet er eene kolonie van te maken met veestapel enz. Wenschelijk is het ook, dat de afscheiding tusschen twee inrigtingen blijve bestaan ook voor jonge kinderen; het is voor de volgende terugkomst in de maatschappij beter de splitsing te behouden.

Nu is wel gezegd, dat de beide soorten te Woerden kunnen vereenigd worden, doch daar is geen plaats of gelegenheid voor landbouwvakken. Spreker zou niet durven voorstellen de jongelieden naar Gouda over te brengen, want de indruk, dien dat gebouw op hem gemaakt heeft, was niet zeer gunstig. Hier zijn gebouwen, die dadelijk kunnen worden gebruikt en slechts eenige wijziging behoeven. Die jeugdigen vooral moet men trachten niet alleen physiek te verbeteren, maar ze ook verbeteren naar de ziel, en daarvoor mag men wel eenig geld over hebben.

De heer **van Eck** repliceert en betoogt o. a. dat de beginselen van het strafregt zullen worden herzien. Ook nopens de eenzame opsluiting kunnen dan andere denkbeelden heerschen. Als de gevangenis te Rotterdam niet goed is, dan kan men eene andere gevangenis maken, maar spreker is tegen het denkbeeld, om voor de gevangenen eene landbouw-kolonie aan te leggen.

De heer **van Nispen van Sevenaer** merkt op, dat eene luchtige streek inzonderheid voor jeugdige gevangenen wenschelijk is, en heeft dan ook geen bezwaar tegen het ontwerp.

Nadat de heer **Cool** nog kortelijk aan den heer van Eck eenige inlichtingen had gegeven, werd het eenig artikel **aangenomen** en vervolgens het geheele ontwerp met 43 tegen 3 stemmmen (die van de heeren Heemskerk Azn., Begram en van Eck.

V. *Onteigening van perceelen ten behoeve der verbreeding van de zoogenaamde Muntsluis te Amsterdam.*

De heer **de Meester** brengt hieromtrent namens de commissie voor de verzoekschriften nog rapport uit op een adres van den heer de Jong, hetwelk ter griffie wordt nedergelegd.

De **Minister van Binnenl. Zaken** beantwoordt het gezegde in het eindverslag, te weten dat, indien het waar is wat door de eigenaresse van het gebouw de Munt (de gemeente Amsterdam) beweerd wordt, dat de beoogde verbreeding der Muntsluis even goed, zoo niet doelmatiger, ware te verkrijgen door opoffering van een gedeelte van het aan de gemeente toebehoorende gebouw, de leden van oordeel zouden zijn dat op deze wijze, en niet door noodelooze krenking van het privaateigendom van ingezetenen, het werk moest worden tot stand gebragt. Men wenscht den toegang tot de Muntsluis te verbreeden; bij het bestaande verschil deswege is eene wet noodzakelijk.

Het ontwerp wordt met algemeene stemmen **aangenomen.**

VI. *Onteigening van perceelen ten behoeve van de verbreeding der St. Antoniusstraat te Maastricht.* — Nadat de Minister de opmerkingen in het eindverslag kortelijk had toegelicht, wordt ook dit ontwerp met algemeene stemmen **aangenomen.**

VII. *Verandering der grensscheiding tusschen de gemeenten Bergh en Gendringen.* — Mede met algemeene stemmen **aangenomen.**

Vervolgens worden zonder discussie goedgekeurd de conclusien van de verslagen der commissien over de volgende onderwerpen als: 1^{0}, overeenkomst met Nassau gesloten omtrent de uitlevering van misdadigers; 2^{0}, overeenkomst met Zwitserland gesloten betrekkelijk de toelating van consuls in 's Rijks Overzeesche bezittingen; 3^{0}, de verslagen en de rekening van de commissie over de Wees- en Momboir-kamers; en 4^{0}, het verslag nopens de Munt-werkzaamheden.

Hierna is in eene zitting met gesloten deuren behandeld de huishoudelijke begrooting der Kamer voor 1864.

Na heropening der zitting heeft de heer **de Meester** uit naam van de commissie tot de verzoekschriften verslag gedaan op een adres van 24 Nederlanders in Rusland, die door de drukpers bekend zijn geworden met den inhoud der nota, door de Nederlandsche Regering over het Poolsche vraagstuk aan het Russisch gouvernement gerigt. Zij hadden de aansluiting van Nederland aan de Westelijke Mogendheden niet verwacht: wijzen op de hervormingen die in de laatste tijden in Rusland en Polen zijn ingevoerd, beweren dat de opstand door Poolsche emigranten in het buitenland wordt aangestookt; schrijven de sympathie, die den opstand in het buitenland te beurt valt, toe aan eene verkeerde voorstelling van daadzaken die door eene vijandige pers wordt onderhouden; verklaren dat de opstand bij de Poolsche Natie geen algemeenen bijval ondervindt, maar veeleer is ontstaan door terrorisme, opgeruid door eene fanatieke geestelijkheid en door eene cosmopolitisch-revolutionnaire partij. Geen land wordt zoo ontwikkeld als het Russische Rijk. Het tegenwoordig Rusland is volstrekt niet meer wat het vóór tien jaren was. Adressanten genieten volkomen veiligheid van personen en eigendommen. De vrijheden van het volk en van de pers worden dagelijks uitgebreid. Rusland gaat eene schoone toekomst te gemoet. Zij gelooven dus dat de Nederlandsche Regering door hare houding in de Poolsche zaak geene lauweren heeft behaald. Zij hopen dat de Minister van Buitenlandsche Zaken ten deze geen lauweren behalen zal, en zij vertrouwen dat de Kamers dien Minister niet zullen ondersteunen op een weg, die niet eervol, die anti-nationaal en strijdig met het belang van den Staat is. Daar de Kamer ten aanzien van deze zaak reeds eene beslissing heeft genomen, en daar noch de inhoud, noch de conclusie van het adres aanleiding geeft om terug te komen op die beslissing, zoo stelt de commissie voor, ten aanzien van dit adres over te gaan tot de orde van den dag.

De heer **Groen van Prinsterer** verklaart zich tegen de conclusie van het uitgebragt rapport. Een groot deel van de Kamer heeft zich met de zienswijze der adressanten vereenigd. Het zou dus eene soort van blaam zijn, zoo men zich met de conclusie vereenigde. Bovendien, nog onlangs is het adres van den heer Stieltjes, dat door sommigen strijdig geacht werd met de hierarchie, ter griffie nedergelegd. De Kamer heeft ook volstrekt niet beslist dat over de Poolsche quaestie niet meer zal of mag gesproken worden. Het is van belang dat men in de gelegenheid zij na te gaan den indruk dien deze zaak op Nederlanders in Rusland gemaakt heeft. Hij wijst er ook op, dat zelfs zij die aanvankelijk groote sympathie voor Polen hadden, thans in Engeland tot een ander gevoelen zijn gekomen. Hij meent dus te moeten voorstellen de conclusie te wijzigen en het adres ter griffie neder te leggen.

De heer **van Goltstein** ziet niet in waarom, nopens dit adres, tot de orde van den dag moet worden overgegaan. Gewoonlijk geschiedt dit wanneer het onderwerp, daarin behandeld, niet behoort tot den werkkring der Kamer. Hier echter wordt een beklag gedaan over de houding van de Nederlandsche Regering. Dat is steeds beschouwd als tot de competentie der Vergadering behoorende. Daarover is zelfs eene interpellatie gehouden. Al is er nu ook eene beslissing genomen, blijft het onderwerp toch aanhangig. De adressanten hebben het hoogste belang bij de zaak, en het is natuurlijk dat zij zich tot de Vergadering wenden. Zij hebben gebruik gemaakt van het regt van petitie, dat de Grondwet hen verzekert. Waarom moeten zij dan worden afgewezen? Zoo op hunne vertoogen geen acht wordt geslagen, dan zou het regt van petitie in hen worden miskend.

De heer **de Brauw** heeft mede die conclusie bestreden, en op het nederleggen ter griffie aangedrongen. Daarentegen werd de conclusie verdedigd door de heeren **van Nispen, van Eck, van Heukelom, van der Linden** en **de Meester** (rapporteur). Met eene meerderheid van 25 tegen 12 stemmen is tot de orde van den dag besloten. *Vóór* de heeren: Cornelis, van Heukelom, Luyben, Blussé, van Nispen, van der Linden, Heemskerk Bz., Kingma, de Bieberstein, Heydenrijck, Cool, Idserda, Viruly, van Loghem, Gevers Deynoot, Oomen, Blom, de Meester, van der Poel, Betz, Jespers, Kerkwijk, Mensonides en van Eck. — *Tegen* de heeren: van Foreest, de Brauw, van Heiden Reinestein, Schimmelpenninck, van Voorthuysen, Hoffman, Godefroi, Storm van 's Gravesande, Taets van Amerongen, van Goltstein, Groen van Prinsterer en de Voorzitter.

Na afdoening van verschillende adressen is de vergadering door den Voorzitter tot nadere bijeenroeping gescheiden. Zonder bijzondere omstandigheden komt de Kamer gedurende dit Zittingjaar niet meer bijeen.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van zaturdag 27 dezer zijn ingekomen de navolgende verzoekschriften: van P. J. H. Jongedijk en andere ingezetenen van Cuyk, houdende verzoek dat de Kamer hare goedkeuring weigere aan het wetsontwerp tot goedkeuring van het met België gesloten verdrag tot regeling van de water aftappingen uit de Maas; van A. de Jong te Amsterdam, betrekkelijk het wetsontwerp tot onteigening van perceelen voor de verbreeding der zoogenaamde Muntsluis te Amsterdam, en van de classicale vergadering van Edam, tot het uitvaardigen eener wet op de pensioenen van de predikanten en hunne weduwen. — Deze adressen zijn verzonden naar de Commissie voor de verzoekschriften.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. VAN REYN, te Rotterdam.